

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยแนวทางการสร้างความเข้าใจ
ในการปกครองรูปแบบ อบต.
ของชุมชนป่าเกอญอ ตำบลห้วยปูลิง

โดย นายไชยา ประหยัดทรัพย์
นายจารุพงษ์ กอแก้ว
นายธานี กวางทู
กุมภาพันธ์ 2545

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สัญญาเลขที่ RDG44 NO017

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยแนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.
ของชุมชนป่าเกอญอ ตำบลห้วยปูลิง

จัดทำโดย

คุณไชยา ประหยัศทรัพย์

คุณอานี กวางทู

คุณจารุพงษ์ กอแก้ว

หัวหน้าโครงการวิจัย

ผู้ช่วยวิจัย

ผู้ช่วยวิจัย

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

คณะผู้วิจัย

1. คุณไชยา ประหยัดทรัพย์	หัวหน้าโครงการวิจัย
2. คุณจารุพงษ์ กอแก้ว	ผู้ช่วยวิจัย
3. คุณอานี กวางทุ	ผู้ช่วยวิจัย

คณะกรรมการโครงการหรือทีมสนับสนุนการวิจัย

1. คุณพะแยละ สุขโพธิญาณ	กำนันตำบลห้วยปูลิง
2. คุณอุดม ประหยัดทรัพย์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9
3. คุณอิทธิพล สุขโพธิญาณ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6
4. คุณคำชินี ทรัพย์ทวีเวช	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9
5. คุณเขาวลัษณ์ เล่อกา	ประธานกลุ่มสตรีบ้านห้วยคองก่อ
6. คุณจีรภา พานทอง	กลุ่มสตรีบ้านห้วยไม้ดำ
7. คุณชัยรัตน์ พานทอง	ประธานเยาวชนตำบลห้วยปูลิง
8. คุณชลธิชา เกียรติเคนไพร	เยาวชนตำบลห้วยปูลิง
9. คุณทองเปลว ทวีชากรสีทอง	กรรมการและที่ปรึกษาเครือข่ายทรัพยากรตำบลห้วยปูลิง
10. คุณชาญฤทธิ์ แบบเจ	สมาชิก อบต.ห้วยปูลิง
11. คุณพระบุญโช โพรสุคาทิส	กรรมการบริหาร อบต.ห้วยปูลิง
12. คุณบุญพร กอแก้ว	สมาชิก อบต.ห้วยปูลิง
13. สมาชิก อบต.ในตำบลห้วยปูลิง	
14. ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการในตำบลห้วยปูลิง	

กรรมการที่ปรึกษางานวิจัย

1. คุณปิยะ กองเพิ่มพูน	อุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. คุณบุญยืน คงเพชรศักดิ์	หัวหน้าโครงการฟื้นฟูชีวิตและวัฒนธรรม
3. คุณอรุณี เวียงแสง	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
4. คุณวัชรชัย รัตนซ้อน	โครงการฟื้นฟูชีวิตและวัฒนธรรม
5. ทีมงานสำนักงานสนับสนุนการวิจัยภาคทุก ๆ ส่วน	

คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารที่เขียนขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยโครงการแนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.ของชุมชนป่าเทอญอดำบลห้วยปูลิง ผู้เขียนและคณะไม่มีความตั้งใจในการที่จะสร้างความแตกแยกหรือกระทบกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่มีแนวคิดที่จะชี้ให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรคในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน และพยายามชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการที่จะพัฒนาตำบล พัฒนาการปกครองรูปแบบของ อบต. เพื่อตอบสนองนโยบายการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น และมีประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตของตัวเอง

ผู้เขียนและคณะหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ได้อ่าน หรือกลุ่มบุคคลที่ทำงานท้องถิ่นโดยเฉพาะการปกครองรูปแบบ อบต.ไม่มากนักน้อย และเอกสารคงได้เผยแพร่สู่ผู้เกี่ยวข้องระดับท้องถิ่นและหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกันในการพัฒนาตำบล ผู้เขียนและคณะยินดีและพร้อมที่จะรับคำชี้แนะ คติเห็นในการทำงานวิจัยชิ้นนี้

ผู้เขียนและคณะขอถือโอกาสนี้ขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สมาชิก อบต.ห้วยปูลิง ผู้นำตำบล ประธานกลุ่มต่าง ๆ ในตำบลห้วยปูลิงที่ให้ข้อมูลและร่วมการสร้างผลการวิจัยฉบับนี้ขึ้นมา และสะท้อนแง่มุมการทำงานของการปกครองรูปแบบ อบต. หากไม่ได้รับความร่วมมือจากท่านเหล่านี้แล้ว โครงการวิจัยแนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.ของชุมชนป่าเทอญอดำบลห้วยปูลิงคงไม่สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คณะผู้ทำวิจัย อบต.ห้วยปูลิง

สารบัญ

	เรื่อง	หน้า
บทที่ 1	บทนำ	1
บทที่ 2	วิธีการดำเนินการวิจัย	5
บทที่ 3	บริบทชุมชนห้วยปูลิง	14
บทที่ 4	แนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยปูลิง ปี 2543	22
บทที่ 5	สรุปบทเรียนการจัดกิจกรรมการวิจัย	25
บทที่ 6	ผลที่เกิดจากกระบวนการวิจัย	30
บทที่ 7	ปัญหาอุปสรรคของการจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล	33
บทที่ 8	ข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.	37
ภาคผนวก		
	-ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงาน อบต. ปี 2542	41
	-รัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของประชาชน	51
	-รูปภาพจากเวทีต่าง ๆ ในการทำวิจัย	61
	-แผนที่ตำบลห้วยปูลิง	68

บทที่ 1

บทนำ

ตำบลห้วยปูลิงเป็นชุมชนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงทั้งตำบลมี 11 หมู่บ้านหลัก 12 หมู่บ้านบริวาร รวมทั้งสิ้น 23 หมู่บ้าน การคมนาคมลำบาก ไม่มีไฟฟ้าใช้ การติดต่อสื่อสารลำบาก ชาวบ้านตำบลห้วยปูลิงประกอบอาชีพด้านการเกษตร (ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์) เป็นการประกอบอาชีพเพื่อการยังชีพ ผลผลิตไม่สามารถนำส่งออกได้ ตำบลห้วยปูลิงเป็นตำบลหนึ่งที่มีการกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นที่ 5 มี ข้อจำกัดเรื่องงบประมาณในการพัฒนาตำบล

เนื่องจากการเป็นชนเผ่าและอยู่ในถิ่นทุรกันดารชาวบ้านส่วนใหญ่โดยเฉพาะวัยกลางคนและกลุ่มสตรีไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ ประกอบกับมีข้อจำกัดเรื่องการติดต่อสื่อสาร การกระจายเผยแพร่ความรู้เรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบ อบต.ทำให้ชาวบ้าน สมาชิก อบต.ขาดความรู้เรื่องกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน อบต.ในการพัฒนาตำบลบ่อยครั้ง โครงการวิจัยจึงเป็นโครงการหนึ่งที่เข้าไปมีบทบาท เพื่อหาแนวทางการพัฒนาตำบลในรูปแบบ อบต.ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วมที่ผ่านเวทีทั้งระดับชุมชน ผู้นำ หน่วยงาน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพต่อไป

1. ชื่อโครงการวิจัย

โครงการวิจัยแนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.ของชุมชนป่าเกอญอ ตำบลห้วยปูลิง

2. ระยะเวลาเริ่มตั้งแต่ 1 มกราคม 2544 ถึง 3 มกราคม 2545

แบ่งเป็น 2 ช่วง 1. ช่วงแรกระหว่างเดือนมกราคม 2544 ถึงเดือนมิถุนายน 2544

2. ช่วงสองระหว่างเดือนกรกฎาคม 2544 ถึงเดือนมกราคม 2545

3. พื้นที่ดำเนินการและกลุ่มหมู่บ้าน

พื้นที่ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 11 หมู่บ้านหลัก 12 หมู่บ้านบริวาร โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ

สมาชิก อบต.ในตำบลห้วยปูลิง	32	คน
กลุ่มผู้นำชาวบ้านตำบลห้วยปูลิง	22	คน
กลุ่มแกนนำเยาวชน	10	คน
กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน	11	คน

4. ทีมงานวิจัย ทีมงานวิจัยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 คณะวิจัยซึ่งมีหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นผู้บริหารจัดการโครงการวิจัยให้เป็นไปตามขั้นตอนในการวิจัย สรุปเอกสารการวิจัย รายงานการวิจัยติดต่อประสานงานกับกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานราชการ และมีผู้ช่วยวิจัย 2 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านทั้ง 2 ท่าน เป็นผู้มีความสนใจสนใจการพัฒนาและสนใจงานวิจัย เพื่อกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เป็นไปตามแนวทางนโยบาย การปกครองท้องถิ่นที่เป็นการมีส่วนร่วมจากประชาชนและการกระจายอำนาจจากรัฐสู่ชุมชน บทบาทของผู้ช่วยนักวิจัย คือการติดต่อประสานงานในพื้นที่ การจัดเก็บข้อมูล ตามกระบวนการที่วางไว้ การจดบันทึกจากเวทีต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูล

กลุ่มที่ 2 คือคณะทำงานเป็นกลุ่มที่มาจากหลาย ๆ ส่วน เช่น กลุ่ม อบต. กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เครือข่ายการจัดการทรัพยากรฯ กลุ่มสตรี และผู้นำกลุ่มเยาวชน เป็นต้น กลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนกระบวนการวิจัยสู่การบรรลุเป้าหมาย มีบทบาทในการให้ข้อมูล การจัดสรรคนเข้าร่วมเวทีให้ข้อมูล และร่วมปฏิบัติการวิจัยให้บรรลุเป้าหมายตามที่ชุมชนต้องการ

กลุ่มที่ 3 คือกลุ่มคณะที่ปรึกษา เป็นกลุ่มคอยให้การปรึกษา/ข้อคิดในกระบวนการวิจัย เพื่อให้การวิจัยไม่หลงประเด็น และให้บรรลุเป้าหมายของโครงการวิจัย กลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นกลุ่มขับเคลื่อนให้กระบวนการวิจัยดำเนินไปตามขั้นตอน เพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมในการวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมชนบทที่มีการเมือง การปกครองรูปแบบ อบต.เข้ามาเกี่ยวข้อง คำถามการวิจัย กรอบการศึกษาและสมมุติฐานโครงการวิจัยฯ

คำถาม 1. จะสร้างความเข้าใจร่วมกันในชนบท หน้าที่ อบต. ได้อย่างไร

2. แนวทางการทำงานของ อบต. ที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน หรือส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนควรเป็นอย่างไร

กรอบการศึกษา

- ก. ศึกษาประวัติความเป็นมาการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล
- ข. ศึกษาโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล
- ค. ศึกษาอำนาจ หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ง. ศึกษาเรื่องโครงสร้าง ความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน

ตำบล

สมมุติฐานโครงการวิจัยฯ

โครงการวิจัยดำเนินการวิจัย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชนในการค้นหา ร่วมคิด ร่วมแก้ไขปัญหาของการปกครองรูปแบบ อบต. จะทำให้นโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายสู่ชุมชน สามารถเสนอวิเคราะห์แก้ไขปัญหา โดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมทำให้สังคมเกิดความสมดุลยั่งยืน

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อทราบบริบทของชุมชนห้วยปูลิง
2. เพื่อทราบปัจจัยเงื่อนไข สาเหตุของความเข้าใจ ไม่เข้าใจการปกครองรูปแบบ อบต.
3. เพื่อให้เกิดรูปแบบและกระบวนการสร้างความเข้าใจการพัฒนาในรูปแบบ อบต.
4. เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการพัฒนาของ อบต. ในปัจจุบันที่กำลังประสบอยู่

วัตถุประสงค์ระยะยาว

1. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในอนาคต
2. เพื่อเกิดความเข้มแข็ง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของชุมชนห้วยปูลิง

จุดแข็งของชุมชนวิจัย/พื้นที่วิจัยก่อนที่จะเริ่มการดำเนินการวิจัย

1. ชุมชนตำบลห้วยปูลิงเป็นชุมชนเผ่าเดียวกัน เป็นระบบเครือญาติที่ใกล้ชิดกัน
2. ความเจริญด้านวัตถุนี้น้อย ทำให้การเจริญด้านจิตใจยังมีมาก ระบบความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันยังคงเหลืออยู่
3. มีกลุ่มองค์กรชุมชนที่ทำงานร่วมกัน เช่น กลุ่มเยาวชนที่ทำในเรื่องของการป้องกัน แก้ไขปัญหาของยาเสพติด กลุ่มสตรีที่ทอผ้าด้วยสิริธรรมชาติที่ทำเรื่องของการถ่ายทอด ศิลปะวัฒนธรรม กลุ่มเครือข่ายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติกลุ่มน้ำห้วยปูลิงที่ทำในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในเขตกลุ่มน้ำห้วยปูลิง
4. ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้นำรุ่นใหม่ที่มีสนใจงานพัฒนาประกอบกับการวางแผนวิจัยร่วมกัน

☒ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. มีเอกสารงานวิจัยเผยแพร่สู่ชุมชนและหน่วยงาน
 - 1.1 ทราบปัจจัย เงื่อนไข ข้อจำกัดของ อบต.
 - 1.2 ทราบบริบทชุมชนห้วยปูลิง
 - 1.3 มีรูปแบบและกระบวนการสร้างความเข้าใจลักษณะงาน อบต.
2. ปัญหา อบต. ในปัจจุบันได้รับการแก้ไข
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาพร้อมกับ อบต.

☒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต.เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักคือ การตอบสนองต่อนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่หน่วยปกครองชั้นพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในการบริหารตอบสนองความต้องการของประชาชน และเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นหลายประการ

ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติจะต้องมีความรู้ความเข้าใจรายละเอียดของกฎหมายระเบียบข้อบังคับเหล่านั้นอย่างถ่องแท้ เพื่อสามารถปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

☒ นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

-“ปาเถอญอ” เป็นศัพท์เฉพาะที่ชาวกะเหรี่ยงใช้เรียกตนเอง ซึ่งมีความหมาย 2 นัยคือ

1. แปลว่า คน หรือ มนุษย์
2. แปลว่า ง่าย คือ การใช้วิถีชีวิตแบบเรียบง่าย

-“ฮั่ว” คือ การมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันลักษณะเข้าข่ายการทำการทุจริต

-“หั่วหมอ” คือ การที่ถูกมองว่า อวดรู้ หรือ ทำการคัดค้านโดยฝ่ายถูกคัดค้านไม่พอใจจึงใช้คำว่า “หั่วหมอ”

วันที่ 6-13 มีนาคม 2538
 ณ ห้องประชุม อาคาร 1
 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
 กระทรวงพาณิชย์

กิจกรรมที่ดำเนินการในช่วงที่ 1

1. วางแผนปฏิบัติการวิจัยร่วมกับคณะวิจัยและทีมที่ปรึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานวิจัยตามขั้นตอน
2. ประชุมชี้แจงโครงการแก่กลุ่มเป้าหมายที่วางไว้
3. ศึกษาความเข้าใจของชุมชน หน่วยงานตอบทบทวน หน้าที อบต.(โดยการเก็บข้อมูล)
 - 3.1 ประชุมตามหมู่บ้านหลัก 11 หมู่บ้าน 11 ครั้ง ใช้เวทีร่วมกับวันประชุมประจำเดือนของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อทราบความเข้าใจที่มีต่อตอบทบทวน อบต.
 - 3.2 ออกแบบสอบถามส่งให้กลุ่มต่าง ๆ ทั้งวิธีสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เป็นรายกลุ่ม และกรอกแบบสอบถาม
 - 3.3 ประชุมกลุ่มเครือข่ายฯ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มทรัพยากร เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย
4. ศึกษาบริบทชุมชนข้อจำกัดศักยภาพเป็นภาพรวมของตำบลและบุคคลภายใน อบต.
5. จัดเวทีเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของความเข้าใจ ความไม่เข้าใจตอบทบทวน หน้าที อบต.ในระดับตำบลเพื่อหาทางออกในการสร้างความเข้าใจต่อการปกครองรูปแบบ อบต.โดยการจัดเวทีระดับโซนและระดับตำบล
6. จัดเวทีเสวนาเรื่องโครงสร้างบทบาทหน้าที่ของ อบต.และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นพัฒนาตำบล โดยเชิญฝ่ายปกครองระดับอำเภอและผู้ตรวจท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นวิทยากรและร่วมเสวนา (ทำให้ทราบปัจจัยเงื่อนไข ข้อจำกัด)
7. จัดเวทีสรุปบทเรียนจากการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่จัดเก็บร่วมกันจากเวทีต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ การกรอกแบบสอบถาม เพื่อวางฐานการวิจัยในช่วงที่ 2 และถอดบทเรียนออกมาเป็นแผนงานกิจกรรมการพัฒนางานวิจัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ขอบเขตของการศึกษา (กรอบการศึกษา) โดยการศึกษาหาข้อมูลเบื้องต้นของ อบต.

ก. ศึกษาเรื่องประวัติความเป็นมาการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ในสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรีได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 โดยมีผลบังคับใช้ในเดือนมีนาคม 2538 ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

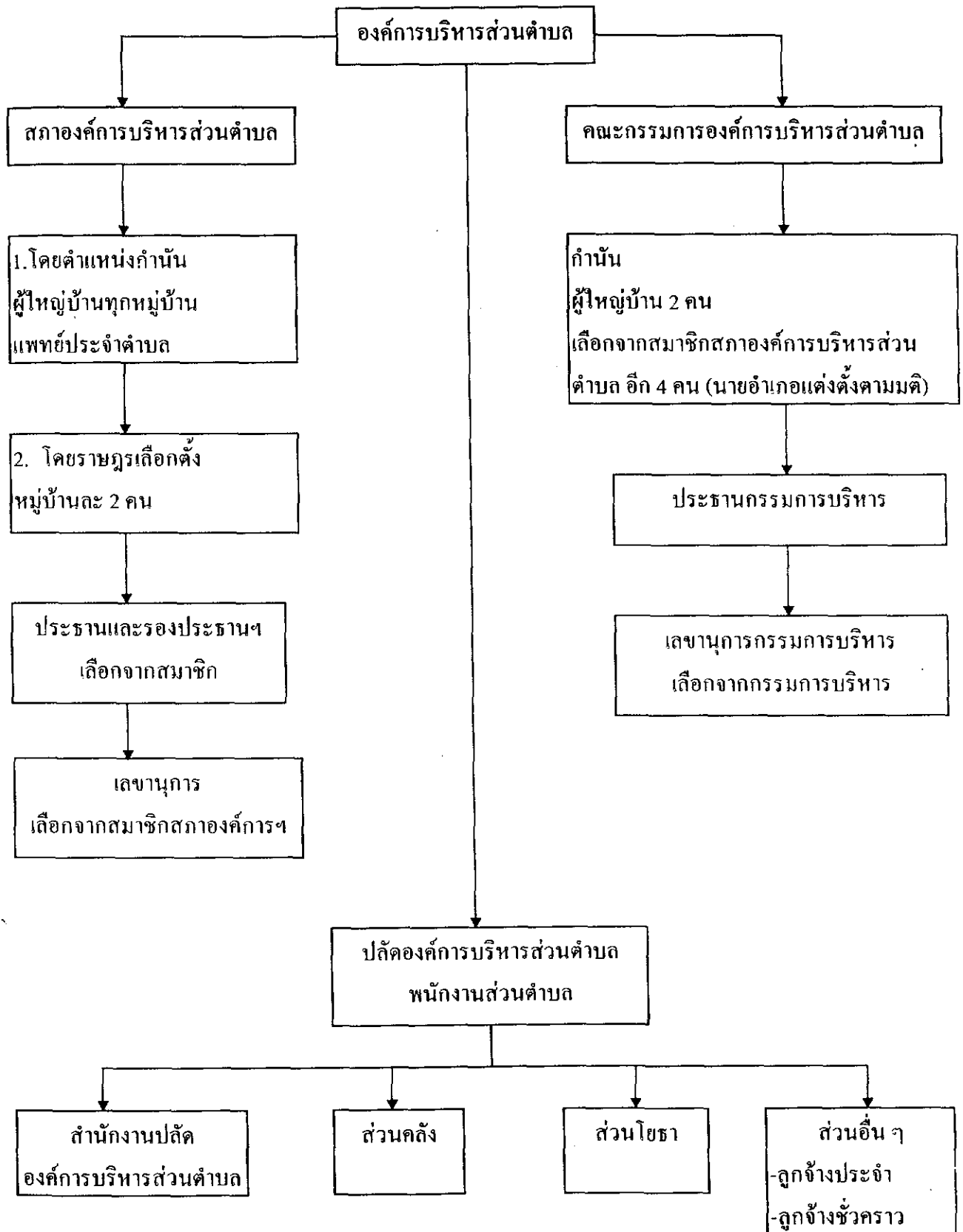
ให้ยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลประกอบด้วย กำนันผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์ประจำตำบล และสมาชิก ซึ่งได้รับเลือกหมู่บ้านละ 1 คน

สภาตำบลซึ่งมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ให้ยกฐานะเป็น “องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)” มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น

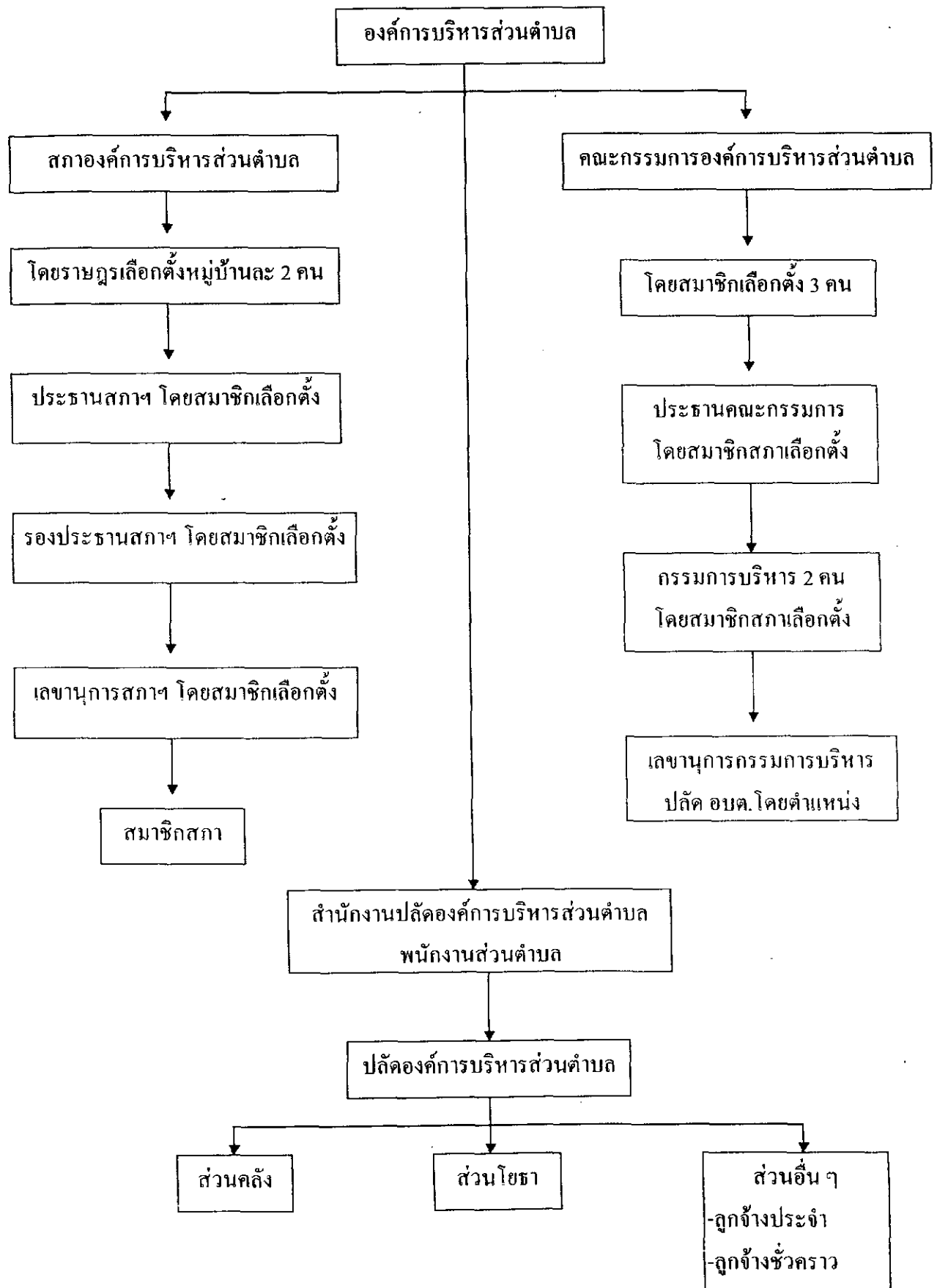
จากพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ส่งผลให้มีการจัดตั้ง
องค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นในปี พ.ศ.2538 จำนวน 617 แห่ง ในปี พ.ศ.2539 จำนวน 2,143 แห่ง และ
ปี พ.ศ.2540 จำนวน 3,637 แห่ง รวมทั้งสิ้น 6,397 แห่ง คงเหลือสภาตำบลที่ยังไม่ได้จัดตั้งเป็นองค์การ
บริหารส่วนตำบล อีกจำนวน 567 แห่ง และในปี พ.ศ.2541 จำนวน..... ปี พ.ศ.2542
จำนวน.....แห่ง ปี พ.ศ.2543 จำนวน.....แห่ง ในปี พ.ศ.2544 จำนวน.....แห่ง

ข. ศึกษาเรื่องโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล อบต.ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ
บริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ได้กำหนดให้มีหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกว่า “องค์การ
บริหารส่วนตำบล” ขึ้นด้วย โดยสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมหมวดเงินอุดหนุนล่วงหน้า 3 ปีติดต่อกัน เฉลี่ยไม่
ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ทั้งนี้การจัดตั้งจะทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทยในราชกิจจา
นุเบกษา

รูปโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ปี 2538-2543

รูปโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ปี 2544 ถึงปัจจุบัน

ค. ศึกษาเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตการบริหาร ส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การศึกษา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

จากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดข้างต้นกฎหมายได้กำหนดไว้มิให้เป็นการคัดลอกอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กรของรัฐในการที่จะดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร/หน่วยงานของรัฐนั้น หากจะเข้าไปดำเนินการโครงการใด ๆ ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้า ในการนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานรัฐนั้น ๆ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินการนั้น ๆ ด้วย

นอกจากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลยังสามารถออกข้อบังคับตำบล เพื่อใช้บังคับ ควบคุม เป็นกฎกติกาของตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย หรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในการนี้สามารถกำหนดค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บและกำหนดโทษ ปรับ ผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษ ปรับเกิน 500 บาท

จ. ศึกษาเรื่องโครงสร้างความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ทั้งที่ต้องทำและอาจจัดทำ ซึ่งอำนาจหน้าที่เหล่านั้น ยังมีความเกี่ยวข้องกับส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล การดำเนินการในหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคอยควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎกติกา ข้อบังคับตำบล ภาระกิจต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้กระทำตามแผนนโยบายของตำบลนั้น มีผลกระทบต่ออำนาจหน้าที่ของการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวพันกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้เกิดผลกระทบต่ออำนาจการตัดสินใจในบางส่วน

ในการบริหารงานพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลจะกระทำโดยการออกข้อบังคับตำบล เพื่อใช้บังคับตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย หรืออำนาจหน้าที่ แต่ข้อบังคับจะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายอำเภอก่อน ซึ่งนับว่าเป็นการควบคุมการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและยังกำหนดให้ปลัดอำเภอคนหนึ่งเป็นผู้ประสานส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการในหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น การปกครองรูปแบบ อบต. จึงมีส่วนที่คอยกำกับดูแลการบริหารงานจากส่วนภูมิภาคและส่วนกลางอีกชั้นหนึ่ง ดังเช่น มาตรา 90 ให้นายอำเภอมียอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอตามวรรคหนึ่งให้นายอำเภอมียหน้าที่เรียกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหาร พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจง สอบสวนตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบได้

มาตรา 91 เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความคิดเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้

เมื่อกรณีตามวรรคหนึ่ง หรือกรณีอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย

จากมาตรา 90 และ 91 จะเห็นว่าได้มีการให้อำนาจในการควบคุมองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ อำเภอและจังหวัดในด้านการป้องกันการกระทำที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อประชาชนของการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วยังมีบุคคลที่สำคัญคอยกำกับดูแล อีกกลุ่มหนึ่ง คือ

1. ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการกำกับดูแลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นที่ปรึกษาหารือในเรื่องกฎข้อปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ

นอกจากนั้นยังมีเสมียนตราจังหวัด หรือฝ่ายการเงินและบัญชีจังหวัดที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด อำเภอ

2. หน่วยงานตรวจสอบ ได้แก่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ซึ่งมีหน้าที่ต้องตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของส่วนราชการและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น คอยตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต.ให้เป็นไปตามระเบียบการใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน จากบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรน้อย การติดตามตรวจสอบ หากไปได้ไม่ทั่วถึงก็เกิดปัญหาการกระทำผิดระเบียบ โดยไม่รู้กฎข้อปฏิบัติที่ชัดเจน หรือเกิดการทุจริตได้ง่าย

บทที่ 3

ศึกษาบริบทชุมชนห้วยปูลิง

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน 52 กิโลเมตร มีอาณาเขตโดยรอบดังนี้

- ทิศเหนือ จดตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ทิศตะวันออก จดเขตอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก จดเขตตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ทิศใต้ จดเขตตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.2 พื้นที่ ตำบลห้วยปูลิงมีพื้นที่ทั้งหมด 485 ตารางกิโลเมตร หรือ 282,500 ไร่ (จากเอกสารแผนพัฒนาตำบลห้วยปูลิง 2543 ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยปูลิง)

1.3 ภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน มีที่ราบกลางหุบเขาเล็กน้อย พื้นที่ 1 ใน 4 ของพื้นที่ใช้เป็นพื้นที่ทำกิน/บ้านเรือนราษฎรส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณที่ลาดชัน

1.4 สภาพภูมิอากาศ สภาพอากาศโดยทั่วไป มี 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อากาศเย็นสบาย ไม่ร้อนมากเช่นในตัวเมือง
- ฤดูฝน จะเริ่มประมาณปลายเดือนพฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ฝนตกชุกช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม อากาศหนาวเย็น
- ฤดูหนาว จะเริ่มประมาณเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ สภาพอากาศหนาวจัด มีหมอกปกคลุมในตอนเช้าถึงสาย อุณหภูมิต่ำสุดบนที่สูงประมาณ 5 องศาเซลเซียส

1.5 จำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยปูลิงทั้งหมด 11 หมู่บ้านหลัก และ 12 หมู่บ้านบริวาร

ตารางจำนวนหลังคาเรือนและประชากรจำแนกตามกลุ่มบ้าน

หมู่ ที่	หมู่บ้านหลัก, ผู้นำ	หมู่บ้านบริวาร	จำนวน หลังคาเรือน	จำนวนประชากร		รวม
				ชาย	หญิง	
1.	บ้านใหม่ป่าหมาก (นายสมโภชน์ นิกรี)		63	195	195	390
2.	บ้านห้วยกุ่ม (นายเพียร เสริมประชา)		10	39	26	65
3.	บ้านหนองขาวกลาง (นายคาบุพอ ทวีจักรสีทอง)	บ้านหนองขาวกลาง บ้านหนองขาวเหนือ	51	191	183	374
4.	บ้านห้วยน้ำแม่ฮ่องสอน (นายจิ เกิดก่อสกุล)	บ้านห้วยเปาะเหนือ บ้านห้วยเปาะใต้	36	102	110	212
5.	บ้านห้วยตอง (นายณัฐนันท์ ปอโร)		111	287	264	511
6.	บ้านห้วยปมฝาด (นายพะแยละ สุขโพธิญาณ)	บ้านห้วยกล้วย บ้านป่าคา	56	210	203	413
7.	บ้านห้วยตองก้อ (นายจารุพงษ์ กอแก้ว)	บ้านห้วยหมอบน บ้านห้วยหมู ล่าง บ้านห้วยอี้น้อย	49	230	193	423
8.	บ้านห้วยอี (นายอานี กวางทุ)	บ้านน้ำฮูหายใจ	30	102	98	200
9.	บ้านห้วยไม้คำ (นายอุดม ประหยัดทรัพย์)		30	106	82	188
10.	บ้านห้วยปูเลย (นายชีวงศ์ ปิยะศักดิ์เมธา กุล)		54	170	170	340
11.	บ้านห้วยไทร (นายชูชีพ กำลาภยศ)	บ้านห้วยไทร บ้านมะโงบน บ้านห้วยม่วง บ้านกัวขมื่น	47	220	207	423
รวม			537	1,852	1,731	3,583

หมายเหตุ ข้อมูลตามทะเบียนราษฎร ปี 2544

ตารางจำนวนประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้ง ปี 2544

หมู่ ที่	หมู่บ้านหลัก,ผู้นำ	หมู่บ้านบริวาร	จำนวนประชากร		รวม
			ชาย	หญิง	
1.	บ้านใหม่ป่าหมาก (นายสมโกชน์ นิกรี)		106	110	216
2.	บ้านห้วยกุ่ม (นายเพียร เสริมประชา)		21	18	39
3.	บ้านหนองขาวกลาง (นายคาบพอ ทวีชากรสีทอง)	บ้านหนองขาวกลาง บ้านหนองขาวเหนือ	108	97	205
4.	บ้านหัวน้ำแม่ฮ่องสอน (นายจิ เกิดก่อสกุล)	บ้านห้วยเปี๊ยะเหนือ บ้านห้วยเปี๊ยะใต้	64	66	130
5.	บ้านห้วยคอง (นายนักธนันท์ ปอรรอ)		194	170	364
6.	บ้านห้วยปมฝาด (นายพะแยละ สุขโพธิญาณ)	บ้านห้วยกล้วย บ้านป่าคา	123	119	242
7.	บ้านห้วยคองกือ (นายจารุพงษ์ กอแก้ว)	บ้านห้วยหมูปน บ้านห้วยหมูล่าง บ้านห้วยฮ้าน้อย	143	126	269
8.	บ้านห้วยฮี้ (นายอานี กวางชู)	บ้านน้ำฮูหายใจ	51	57	108
9.	บ้านห้วยไม้คำ (นายอุดม ประหยัดทรัพย์)		63	50	113
10.	บ้านห้วยปูละ (นายชีวะศักดิ์ ปิยะศักดิ์เมธา กุล)		102	101	203
11.	บ้านห้วยไทร (นายชูโพ กำลาภยศ)	บ้านห้วยไทร บ้านมะโงบน บ้าน ห้วยม่วง บ้านกัวขมื่น	92	96	188
รวม			1,067	1,010	2,077

1.6 ประชากร เป็นชาวไทยพื้นที่สูง (เผ่ากะเหรี่ยงสะกอ หรือกะเหรี่ยงขาว) รวมทั้งสิ้น 3,583 คน แยกเป็นชาย 1,852 คน หญิง 1,731 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 7.38 คน/ตารางกิโลเมตร (ข้อมูล อบต.ปี 2543) มีพื้นที่ทั้งหมด 485 ตารางกิโลเมตร

1.7 การจัดระเบียบทางสังคมของปาเกอญอตำบลห้วยปูลิง

หมู่บ้าน

หมู่บ้านนับได้ว่าเป็นสังคมใหญ่ที่สุดของปาเกอญอ เป็นศูนย์กลางของการปกครอง (ในอดีต) ความสัมพันธ์และเศรษฐกิจของปาเกอญอ โดยส่วนใหญ่มักนิยมตั้งหมู่บ้านอยู่โดดเดี่ยวเป็นเผ่าไม่นิยมอยู่ร่วมกับเผ่าอื่น ๆ ที่มีวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างไปจากเผ่าของตน ขนาดของหมู่บ้านมีทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ บางหมู่บ้านมีเพียง 7-8 หลังคาเรือน บางหมู่บ้านมี 100 กว่าหลังคาเรือน

การอพยพโยกย้ายในอดีต เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้ เช่น การเกิดโรคระบาดในชุมชน เกิดความขัดแย้งระหว่างครอบครัว-ครัวเรือน หรือความขัดแย้งในด้านศาสนา การผิวจริตประเพณี เป็นต้น ในปัจจุบันแทบไม่มีการโยกย้ายเลย เพราะที่ทำกินและการสร้างบ้านเรือนที่คงทนถาวรไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่ายเหมือนในอดีต ประกอบกับความเชื่อได้ลดลงไปในเรื่องของผีสาขเทวดา และมีกฎหมายทางราชการ เช่นเป็นหมู่บ้านทางการมีการสนับสนุนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นต้น

ระบบครอบครัวและเครือญาติ

ระบบครอบครัวและเครือญาติของปาเกอญอมืออยู่ 2 ระบบ ระบบครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) หมายถึงครอบครัวที่มีสามีภรรยาและบุตรที่ยังไม่ได้แต่งงาน อยู่รวมในหลังคาเรือนเดียวกันและระบบครอบครัวขยาย(Extended Family) หมายถึงครอบครัวหลาย ๆ ครอบครัวอยู่รวมกันในหลังคาเรือนเดียวกัน โดยมีครอบครัวพ่อ แม่ เป็นหลัก

การปกครอง

หมู่บ้านปาเกอญอตำบลห้วยปูลิงทุกหมู่บ้านจะมีผู้นำที่มีหน้าที่ในด้านดูแลทุกข์ สุข ของสมาชิกในหมู่บ้าน ซึ่งอาจเรียกได้ว่า “หัวหน้าหมู่บ้าน” (คนไทยภาคเหนือเรียกว่า “แม่บ้าน”หรือ”พ่อหลวง”) ตำแหน่งหัวหน้าหมู่บ้านนี้อาจสืบเชื้อสายมาจากหัวหน้าคนก่อน หรือได้รับความยินยอมจากลูกบ้าน หรือได้รับการคัดเลือกจากลูกบ้าน โดยที่ทางราชการมิได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง หรือได้รับเลือกตั้งถาวรและผู้นำหมู่บ้านและผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้นำศาสนาทั้งคริสต์ พุทธ และศาสนาดั้งเดิม ซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและการตัดสินใจ

ศาสนาและความเชื่อถือ

ชุมชนปาเกอญอตำบลห้วยปูลิงมีความเชื่อและการนับถือศาสนา แยกเป็น 2 ศาสนาหลัก

1. ศาสนาพุทธ ซึ่งรวมถึงความเชื่อดั้งเดิมคือ ศาสนาแบบลัทธิบูชาผี (Animism) ซึ่งเชื่อว่าวิญญาณสิงอยู่ตามที่ต่าง ๆ เช่น ต้นไม้ไทร น้ำออกกู ป่าช้า ทำน้ำสามเหลี่ยม หรือภูเขาสามเหลี่ยม (เคะหมือเบอ) หรือป่าบวช สถานที่เหล่านี้จะไม่มีคนเข้าไปละเมิดกฎเกณฑ์ เพราะถือว่าถ้าละเมิดกฎเกณฑ์จะทำให้เกิดความไม่สงบสุขกับตัวเองและครอบครัว ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ

หรือฝั่มักจะมีพิธีกรรมบวงสรวงเจ้าที่เจ้าทางตามความนับถือ และมัดมือประจำปี พร้อมทั้งทำบุญขึ้นวัด รดน้ำคำหัวผู้เฒ่าผู้แก่ด้วย

2. ศาสนาคริสต์ เป็นศาสนาที่เริ่มเข้ามามีบทบาทในช่วง 30-35 ปีก่อน โดยการเผยแพร่จากกลุ่มมิชชันนารี จากนั้นจะมีตัวแทนจากหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้นำศาสนาเผยแพร่ความคิดความเชื่อ ซึ่งในตำบลห้วยปูลิงบางหมู่บ้านนับถือศาสนาคริสต์ทั้งหมด บางหมู่บ้านมีทั้งพุทธและคริสต์ ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์จะมีพิธีคือเข้าโบสถ์ในวันอาทิตย์ และสวดตามบ้านหรือตามโบสถ์ทุกวันพุธ และมีคริสต์มาสเป็นงานประจำปี

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

- 2.1 อาชีพ ประชากรในเขตตำบลห้วยปูลิงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร การทำนา ทำไร่ ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ (หมู ไก่ วัว ควาย ม้า)
- 2.2 ร้านค้าสหกรณ์ขนาดเล็กและร้านค้าขนาดเล็ก 7 แห่ง ขายของกินของใช้เล็กน้อยในหมู่บ้าน โดยซื้อจากร้านค้าในตัวจังหวัดอีกที

3. สภาพทางสังคม

3.1 การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา 8 แห่ง
- ขยายโอกาสระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 1 แห่ง
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) 5 แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 2 แห่ง

3.2 องค์การทางศาสนา

- วัด/สำนักสงฆ์ 4 แห่ง
- โบสถ์ 6 แห่ง

3.3 การสาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล 2 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ประจำ 5 คน
- สาธารณสุขชุมชน (สสช.) 1 แห่ง พนักงาน 1 คน
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ประมาณร้อยละ 95 (ข้อมูลสาธารณสุข ปี 2544)

4. บริการพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม มีเส้นทางคมนาคมเข้าสู่ตำบลห้วยปูลิง 3 เส้นทางดังนี้

- ⇒ ถนนสายบ้านห้วยน้ำแม่สะกิด-บ้านห้วยดอง ระยะทาง 75 กิโลเมตร
- ⇒ ถนนสายอำเภอป่า-วัดจันทร์-บ้านห้วยดอง ระยะทางประมาณ.....กิโลเมตร
- ⇒ ถนนสายอำเภอมะเมิง จังหวัดเชียงใหม่-วัดจันทร์-บ้านห้วยดอง ระยะทางประมาณ.....กิโลเมตร ทั้งสามเส้นทางเป็นถนนลูกรังบดอัดบางช่วง และบางช่วงเป็นถนนดิน ผิวขรุขระ ลาดชัน และโค้งตามไหล่เขา สามารถใช้การได้เพียงในฤดูร้อนและฤดูหนาว สำหรับฤดูฝนการ

คมนาคมเป็นไปด้วยความลำบาก เนื่องจากเส้นทางคมนาคมไม่สามารถใช้การได้มีการพังทลายของดินไหลถล่ม การทรุดตัวของถนน การถูกน้ำป่าเซาะพังทลาย ทำให้ต้องเสียงบประมาณซ่อมแซมในแต่ละปีจำนวนมากไม่น้อย

4.2 การโทรคมนาคม

- โทรศัพท์สาธารณะหมู่บ้าน 8 แห่ง (แผงโซล่าเซลล์)
- วิทยุสื่อสาร 2 แห่ง (สถานีอนามัย)

4.3 การไฟฟ้า

- จำนวนหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้ 1 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 5 บ้านห้วยตอง (เดินสายส่งมาจากเขตตำบลวัดจันทร์ จังหวัดเชียงใหม่)
- จำนวนหมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ 10 หมู่บ้าน 12 หมู่บ้านบริวาร

4.4 การประปา

- ประปาภูเขา 15 แห่ง (งบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยปูลิง)

4.5 แหล่งน้ำธรรมชาติ

- มีลำน้ำ/ลำห้วยที่มีไหลตลอดปี 45 สาย ในพื้นที่ตำบลห้วยปูลิง

4.6 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- บ่อน้ำตื้น 1 แห่ง
- สระน้ำ 1 แห่ง (บ่อเลี้ยงปลา)

5. ข้อมูลอื่นๆ

5.1 แหล่งท่องเที่ยว

5.1.1 น้ำตกห้วยปูลิง เป็นน้ำตกชั้นเดียว ความสูงประมาณ 150 เมตร อยู่เขตหมู่บ้านห้วยตองคือ หมู่ที่ 7 มีทางเดินจากหมู่บ้านถึงน้ำตกระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร

5.1.2 คอยปูย สภาพเป็นที่ราบบนเขาสูง เป็นทุ่งหญ้า ไม่มีไม้ใหญ่ สภาพอากาศหนาวเย็นตลอดปี เหมาะสำหรับการตั้งแคมป์พักแรม อยู่เขตหมู่บ้านห้วยฮี้ หมู่ที่ 8 มีทางเดินขึ้นจากหมู่บ้านถึงคอยปูยระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร

5.1.3 ถ้ำในพื้นที่ตำบลห้วยปูลิง มีถ้ำอยู่หลายแห่ง แต่ขาดการสำรวจและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

5.2 กลุ่มองค์กรชุมชน

5.2.1 เครือข่ายการจัดการทรัพยากรกลุ่มน้ำห้วยปูลิง เป็นกลุ่มที่มีการก่อตั้งขึ้นเพื่อการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติกลุ่มน้ำห้วยปูลิง ก่อตั้งในปี 2542 มีสมาชิกที่เป็นกรรมการจากทุกหมู่บ้าน มีทั้งสตรีเยาวชน อบต.และตัวแทนจากชาวบ้าน ได้รับงบประมาณสนับสนุนทุนกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรจาก อบต.ห้วยปูลิง

5.2.2 กลุ่มจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการรวมตัวของหมู่บ้านห้วยฮี้ เพื่อการดูแลจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ เน้นการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ มีคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการการท่องเที่ยวในหมู่บ้านช่วยกันดูแลจัดการร่วมกับชาวบ้าน ได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้จากโครงการฟื้นฟูชีวิตและวัฒนธรรม มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม โครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน ฯลฯ

5.2.3 กลุ่มสตรีหัตถกรรมผ้าทอสีธรรมชาติ เป็นกลุ่มที่ก่อตั้งโดยการสนับสนุนจากโครงการไทย-เยอรมัน โครงการหัตถกรรมป่าเกอญอ และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง ฯลฯ เป็นกลุ่มที่ผลิตผ้าทอมือและย้อมสีธรรมชาติ มีกลุ่มจากบ้านห้วยดอง กลุ่มบ้านห้วยปูเลย กลุ่มบ้านห้วยไม้ดำ กลุ่มบ้านห้วยดองก้อ กลุ่มบ้านหนองขาวกลาง และกลุ่มบ้านห้วยฮี้

5.3 หน่วยงานราชการที่ทำงานในพื้นที่

5.3.1 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

5.3.2 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

5.3.3 หน่วยมาลาเรียส่วนที่ 12 (หน่วยป้องกันโรคติดต่อโดยแมลง)

5.3.4 ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา

5.3.5 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

5.3.6 หน่วยงานพัฒนาเอกชน

5.3.7 หน่วยงานปกครองท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยปูลิง จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี 2539 มีสมาชิกทั้งหมด 34 คน แยกเป็นคณะกรรมการบริหาร 6 คน สมาชิกสภา 28 คน เจ้าหน้าที่สำนักงาน ปลัด อบต. 5 คน เป็นข้าราชการท้องถิ่น 3 คน ลูกจ้างชั่วคราว 2 คน และมีอาสาสมัครจากการดูแลของปกครองจังหวัดมาช่วยงาน 3 คน ใน (ปี 2544) ส่วนของสำนักงานปลัด อบต. มีระดับการศึกษา ดังนี้

- ปริญญาตรี 2 คน
- มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา 2 คน
- ประถมศึกษา 1 คน

รายได้ของการบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ 2543 จำนวน 3,472,798 บาท

รายได้จัดเก็บเองและรายได้ที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้ จำนวน 1,070,898 บาท

เงินอุดหนุนจากรัฐบาล จำนวน 2,324,100 บาท

5.4 โครงการฟื้นฟูชีวิตและวัฒนธรรม

5.4.1 ส่งเสริมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติแก่องค์กรปกครองท้องถิ่นและชาวบ้านตำบลห้วยปูลิง

5.4.2 ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์รูปแบบ Home Stay

6. ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

- ชุมชนยังคงสภาพเป็นชุมชนแบบดั้งเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เนื่องจากขาดการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน ชีวิตความเป็นอยู่อาศัยธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่
- พื้นที่ตำบลห้วยปูลิง ยังคงสภาพของป่าที่อุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอยู่มาก เช่น น้ำตก ถ้ำ และที่ราบบนยอดเขา เช่น คอยปุย ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้
- ในปัจจุบันคอยปุยเป็นแหล่งท่องเที่ยว การดูแลจัดการโดยชุมชนบ้านห้วยอี ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รับนักท่องเที่ยวในรูปแบบของ Home Stay

บทที่ 4

ศึกษาแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยปลิง ปี 2543

นโยบาย

1. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
3. สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ส่งเสริมให้ตระหนักถึงปัญหาสุขภาพ

ลำดับความสำคัญของปัญหา

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา
2. การว่างงานในฤดูว่างเว้นจากการทำนา ทำไร่
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
4. การขาดการบริหารจัดการที่ดีเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

แนวทางการพัฒนา

ลำดับความสำคัญ ของปัญหา	ปัญหา/ความต้องการ	สาเหตุปัญหา	โครงการ/งาน แนวทางการแก้ไขปัญหา
1. โครงการสร้างพื้นฐาน	1. ไม่มีถนนสายหลักเข้าถึงหมู่บ้าน 2. ถนนที่มีอยู่ไม่สามารถใช้ได้ตลอดฤดูกาล 3. ไม่มีไฟฟ้าใช้	1. ไม่มีงบประมาณเพียงพอ 2. การไฟฟ้าไม่สามารถขยายเขตบริการเข้าพื้นที่ได้ เนื่องจากถนนเข้าไปถึง	1. ดำเนินการสร้างถนนให้เข้าถึงหมู่บ้าน โดยใช้งบ อบต. 2. ประสานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. ส่งเสริมการใช้พลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์
2. การว่างในฤดูว่างเว้นจากการทำนา ทำไร่	1. ต้องการมีอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้	1. ขาดความรู้ 2. ขาดการส่งเสริมวิชาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร	1. สนับสนุนส่งเสริมการฝึกวิชาชีพระยะสั้นแก่ราษฎรตามความสามารถ 2. ดำเนินโครงการต่าง ๆ เน้นการใช้แรงงานในพื้นที่หลัก 3. จัดตั้งกลุ่มเลี้ยงสัตว์

ลำดับความสำคัญ ของปัญหา	ปัญหา/ความต้องการ	สาเหตุปัญหา	โครงการ/งาน แนวทางการแก้ไขปัญหา
3. ขาดการบริหารจัดการ ที่ดีเกี่ยวกับการใช้และ อนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ	1. การตัดไม้ทำลายป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร จากบุคคลภายนอก พื้นที่ 2. การทำไร่ของราษฎร ในพื้นที่ 3. การล่าสัตว์ป่าของก ลุ่มบุคคลจากนอก พื้นที่	1. การขาดแคลนที่ทำ กินของราษฎร 2. การขาดความรู้ความ เข้าใจในคุณค่าของ ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า 3. ขาดความสนใจ हनุนเสริมจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1. ดำเนินการออก เอกสารสิทธิที่ทำกิน ที่อยู่อาศัยให้กับ ราษฎร 2. การพัฒนาระบบการ ทำการเกษตร 3. รณรงค์ให้ความรู้ด้าน คุณประโยชน์ของ ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า 4. สนับสนุนการจัดตั้ง กลุ่มอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ 5. ดำเนินการตาม กฎหมายกับผู้บุกรุก พื้นที่

ข้อมูลด้านบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยบุ่ง

ปี 2540

สมาชิกจำนวน 34 คน

-สมาชิกที่เป็นโดยตำแหน่ง 11 คน คือผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านและแพทย์ประจำตำบล 1 คน

-สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง 22 คน (หมู่บ้านละ 2 คน)

ปี 2541-2542 สมาชิกจำนวน 31 คน ขอลด 3 คน คือ พ้นจากตำแหน่งโดยการหมดวาระ 2 คน คือ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 และผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7 อีกหนึ่งคนลาออกไป คือ นายสุริ ราษฎร์ปิณฑุข จากหมู่ที่ 1

ปี 2543 ถึงเดือนพฤษภาคม 2544 สมาชิกจำนวน 27 คน ขอลด 4 คน พ้นจากตำแหน่งโดยการหมดวาระลงไป 2 คน คือ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 11 และหมู่ที่ 10 อีก 2 คน ลาออกจากสมาชิก คือ นายทักษิณ จากหมู่ที่ 2 และนายคาทุ จากหมู่ที่ 10

ระดับการศึกษาของคณะกรรมการบริหาร (ปี 2543-มิ.ย.44)

ระดับการศึกษาของสมาชิกสภา	คณะกรรมการบริหาร 4 คน	ชั้นประถมปีที่ 6	จำนวน 1 คน
		ชั้นประถมปีที่ 7	จำนวน 1 คน
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	จำนวน 3 คน
		ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	จำนวน 4 คน
		ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวน 11 คน
		ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	จำนวน 2 คน
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	จำนวน 4 คน
	ระดับอาชีวศึกษา		จำนวน 1 คน

ระดับการศึกษาของสำนักงานปลัด อบต. จำนวน 8 คน

	ระดับปริญญาตรี	จำนวน 4 คน		
	ระดับอาชีวศึกษา	จำนวน 3 คน		
	ชั้นประถมศึกษา	จำนวน 1 คน		
แยกเป็น	ปลัด อบต.	1 คน	ผู้ช่วยช่างโยธา	1 คน(ลูกจ้าง)
	ช่างโยธา	1 คน	ธุรการ	1 คน(ลูกจ้าง)
	การคลัง	1 คน	คนงาน	1 คน(ลูกจ้าง)
	วิเคราะห์แผนนโยบาย	1 คน(ลูกจ้าง)	นักวิชาการ	1 คน(ลูกจ้าง)

25-29 เรื่อง วิธีคิด
กิจกรรมวิจัยในชั้นเรียน
10/1/2561 ในบทที่ 2

สรุปบทเรียนการจัดกิจกรรมการวิจัยในช่วงแรก

กิจกรรมการจัดเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เป็นกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ช่วยกันคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีทั้งหน่วยงานในพื้นที่ ชาวบ้านและผู้นำหมู่บ้าน อบต.เขาวงคน สตรี เป็นต้น ลักษณะการสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ตัวบุคคล และกลุ่ม

บทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมนี้คือ กิจกรรมลักษณะนี้ผู้เก็บข้อมูลต้องมีความชัดเจนในหลักการและวัตถุประสงค์ ประเด็นคำถามต้องไม่ปิดตาย หรือไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกอึดอัด ไม่อยากจะตอบ และต้องสร้างความไว้วางใจให้มาก ไม่ควรเป็นทางการมากเกินไป อาจจะพูดคุยกันธรรมดาแล้วผู้เก็บควรไปสรุปเองตอนหลัง

การออกแบบสอบถาม โดยการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายกรอกข้อมูล แล้วส่งกลับมาให้ทีมวิจัยรวบรวม ในขั้นตอนนี้ได้พบอุปสรรคคือ กลุ่มเป้าหมายส่วนหนึ่งไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ จึงใช้วิธีจ้างตัวแทนจากชุมชนช่วยอ่านและถามตามประเด็นในแบบสอบถามแล้ว ช่วยกรอกข้อมูล

บทเรียนที่ได้จากกิจกรรมนี้ คือ

-ผู้ช่วยกรอกข้อมูลต้องมีความชัดเจนในถามและต้องเป็นคนที่ชาวบ้านไว้วางใจ มีเทคนิคที่ดีในการดึงคำตอบจากกลุ่มเป้าหมาย

-ผู้ให้ข้อมูลบางรายจะให้ข้อมูลด้วยข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ เช่น การเกรงใจ การไม่ชอบกลุ่ม อบต. หรือการไม่ยอมให้เกิดความขัดแย้งผู้ให้ข้อมูลจะให้ข้อมูลที่ตรงกันข้ามกับความเป็นจริง เป็นต้น

การจัดเวทีประชุมหรือเวทีเสวนา การจัดเก็บข้อมูลลักษณะนี้ จะใช้วิธีการสร้างภาพให้เห็นรวมถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย คือการดึงจุดร่วมให้ได้ก่อน จากนั้นเป็นเทคนิคการดึงข้อมูลด้านอื่น ๆ เช่น การช่วยกันคิดถึงปัญหาของชุมชนแล้วสรุปออกมาเป็นข้อดี หรือศักยภาพของตัวเอง ของชุมชนและสรุปออกมาเป็นข้อเสีย หรือข้อจำกัดของชุมชนของเรา แล้วช่วยกันวิเคราะห์ให้เห็นภาพรวม จากนั้นจะเป็นขั้นตอนของการหาแนวทางออกร่วมกัน

บทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมลักษณะนี้ คือ

-ผู้จัดเก็บข้อมูลต้องมีการเตรียมแผนงานที่ดี มีวัตถุประสงค์พร้อมเตรียมวิธีการ ขั้นตอนก่อนฝึกการจัดเวที

-ทีมงานในการจัดกระบวนการต้องชัดเจนในวัตถุประสงค์ชัดเจนในการตั้งคำถาม ชัดเจนในขั้นตอนในวิธีการ (มีการวางแผนร่วมกันก่อน)

- ทีมงานสามารถหนุนเสริม ช่วยเหลือกันแก้สถานการณ์ในประเด็นที่คนใดคนหนึ่งในทีมงานถึงจุดตัน
- วิทยากรร่วมหรือวิทยากรรับเชิญ ต้องมีการศึกษาวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้ชัดเจนก่อนจะทำให้ไม่หลงประเด็น
- วิทยากรมีความรู้เฉพาะด้านเหมาะกับกิจกรรมนั้น จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ถ้าเป็นไปได้ควรมีการคัดสรรวิทยากร
- สถานที่ไม่คับแคบ มีสภาพแวดล้อมที่ดี กล่าวคือสามารถแบ่งกลุ่มได้หลายกลุ่ม ไม่มีเสียงรบกวน เป็นจุดศูนย์กลางของระยะทางผู้เข้าร่วมประชุม มีที่นั้นจัดกิจกรรมเพียงพอและเอื้อต่อสมาธิในการพูดคุยกัน
- กลุ่มผู้เข้าร่วมการประชุมต้องมีความหลากหลาย แต่ควรควบคุมสถานการณ์ประเด็นที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ผู้เข้าร่วมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้ทุกกลุ่มคน โดยอิสระในความคิด

สรุปบทเรียนการจัดกิจกรรมการวิจัยในช่วงที่ 2

จากเวทีสรุปบทเรียนในการวิจัยช่วงที่ 1 ได้มีกิจกรรมการวางแผน การพัฒนา การปกครองในรูปแบบ อบต. ในช่วงที่ 2 กลุ่มผู้เข้าร่วมเวทีได้เสนอแผนการพัฒนางานวิจัยช่วงที่ 2 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน โดยเสนอกิจกรรมซึ่งแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มชาวบ้านหรือกลุ่มผู้นำที่ไม่มีสมาชิก อบต. อาทิเช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้อาวุโส กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น และมีอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มบุคลากรภายใน อบต. ซึ่งกิจกรรมช่วงที่ 2 ได้กำหนดการพัฒนาออกเป็น 2 กลุ่มตามที่กล่าวมาข้างต้น

ลักษณะกิจกรรมกลุ่มด้านผู้นำที่ไม่ใช่สมาชิก อบต.

1. จัดอบรมเพิ่มความรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ในการพัฒนาตำบล โดยจัดอบรมเรื่อง
 - 1.1 สิทธิหน้าที่พลเมืองไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ อบต. ชุมชน กิจกรรมตัวนี้เป็นการเพิ่มศักยภาพ ประสิทธิภาพผู้นำในการพัฒนาตำบลและเป็นการหาแนวทางความร่วมมือในการพัฒนาตำบลร่วมกับ อบต. ผู้เข้าอบรมเรียนรู้ถึงสิทธิ หน้าที่ และกฎหมาย อบต. ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ขั้นตอนการจัดทำแผนของตำบลและมีการมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาตำบล ตลอดจนการตรวจสอบงานพัฒนาตำบลของ อบต. จากการจัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมการอบรมยอมรับว่าที่ผ่านมาขาดความรู้ ความเข้าใจหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น
 - ก. ขาดความรู้เรื่องระเบียบ อบต. ในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ
 - ข. ขาดจิตสำนึกและความตั้งใจในบทบาทหน้าที่ของตนในการพัฒนาตำบล โดยความร่วมมือกับ อบต. เท่าที่ควร

ค. การคัดเลือกผู้นำไม่ได้มองลึกถึงปัญหาอุปสรรคที่จะตามมา

ง. การไม่ให้ความร่วมมือ เวลา จัดทำแผนพัฒนาตำบล หมู่บ้าน เพราะเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิก อบต. เป็นต้น

1.2 กิจกรรมฝึกอบรมเกี่ยวกับการเขียนโครงการ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมแก้ปัญหาด้านการเสนอโครงการผ่าน อบต.หรือการเสนอโครงการให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผ่านมามีปัญหาเรื่องการเสนอโครงการ เพราะชาวบ้านจะบอกผ่านสมาชิก หรือบอกหน่วยงานว่าต้องการโครงการอะไร พัฒนาชุมชนของตัวเอง ทำให้การสื่อสารโดยการพูด โดยไม่มีลายลักษณ์อักษรนั้นบางครั้งผู้ที่ติดต่อล้มหรือสื่อได้ไม่ชัดเจน จึงเกิดปัญหาว่าโครงการที่ถูกเสนอโดยความต้องการของชาวบ้านตกไป กิจกรรมอบรมการเขียนโครงการจึงถูกจัดขึ้นตามความต้องการของผู้นำ ซึ่งเป็นการฝึกอบรมแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแกนนำกลุ่มสามารถเขียนโครงการที่กลุ่มหรือชุมชนต้องการเสนอผ่านหน่วยงานหรือ อบต.ได้ นับว่ากิจกรรมนี้ได้ช่วยแก้ปัญหาได้ทั้งหน่วยงานและสมาชิก อบต.ในการจัดทำโครงการพัฒนา

2. กิจกรรมการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน ตำบล

กิจกรรมลักษณะนี้เป็นกิจกรรมตัวหนึ่งที่ได้วิเคราะห์การทำงานทั้งของสมาชิก อบต.และชาวบ้าน ได้วิเคราะห์ถึงปัญหาอุปสรรค เป็นเวทีที่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิก อบต.กับชาวบ้าน กิจกรรมนี้ได้ช่วยแก้ไขปัญหาดังระดับหนึ่งโดยเฉพาะความไม่เข้าใจใน อาทิเช่น โครงการที่ อบต.ได้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านได้เสนอก่อนทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล แต่ชาวบ้านไม่ให้ความสำคัญผลกระทบที่ตามมาทำให้ไม่ตรงกับความต้องการของชาวบ้าน หรือบางโครงการสมาชิก อบต.ไม่เปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม ทำให้เกิดความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจกัน โดยต่างฝ่ายต่างไม่มีโอกาสอธิบายทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน กิจกรรมเวทีประชาคมจึงทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาดังระดับหนึ่ง ทำให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันมากขึ้น

3. กิจกรรมเผยแพร่ให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารแก่ชุมชน

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งเป็นกิจกรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจลักษณะการปกครองรูปแบบ อบต.ได้อีกทางหนึ่ง แต่ปัจจุบันกิจกรรมตัวนี้ยังทำได้ไม่มากนัก ซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องบุคลากรที่จะเข้าใจและรับผิดชอบทำงานได้ไม่มากนัก ซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องบุคลากรที่จะเข้าใจและรับผิดชอบทำงานลักษณะนี้และบุคลากรของ อบต.เองมีงานมากและมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณในการจัดพิมพ์แจกจ่ายแก่ชุมชนหรือไม่มีเวลาในการออกเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ปัจจุบัน อบต.เองได้สรุปปัญหาในข้อนี้และมีการวางแผนเพื่อการพัฒนากิจกรรมลักษณะนี้สู่ชุมชนให้มากที่สุด

4. กิจกรรมทัศนศึกษาดูงาน

กิจกรรมทัศนศึกษาดูงานเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ถูกเสนอโดยกลุ่มชาวบ้านและผู้นำ ทั้งนี้เพื่อให้มีโอกาสเปิดโลกทัศน์ได้แลกเปลี่ยนกับชุมชนอื่น ๆ ที่มีการปกครองในรูปแบบ อบต.และเป็น อบต.ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากพื้นที่ตำบลห้วยปูลิงมากนัก จึงได้เลือก อบต.ป่าติ้ว อ.แม่จัน ซึ่งได้รับรางวัลเป็น

อบต.ต้นแบบและเป็น อบต.ที่มีพื้นที่ลักษณะคล้ายกับ อบต.ห้วยปูลิง คือมีชุมชนชาวเขาเป็นส่วนใหญ่จากการมีผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.ได้แลกเปลี่ยนกับ อบต.ป่าติ้วทราบว่าปัญหาต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน เพียงแต่มิถึงปริมาณมากกว่าทาง อบต.ห้วยปูลิง แต่ก็ได้อาศัยในเรื่องของกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชนมากกว่า และบุคลากรใน อบต.เป็นคนในพื้นที่อำเภอเดียวกัน อบต.ตั้งอยู่ ทำให้เข้าใจชุมชนและยอมรับชุมชนการทำงานจึงสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนและเป็นกันเองกับชุมชน นับเป็นลักษณะหนึ่งของหนทางการสร้างความเข้าใจกับชุมชน การศึกษาดูงานจึงเกิดข้อคิดในการที่จะนำมาปรับปรุงระบบการทำงานร่วมกันบางส่วน จึงนับเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สร้างเสริมความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน

ลักษณะกิจกรรมด้านการพัฒนาบุคลากร อบต.

1. จัดอบรมเรื่องบทบาทหน้าที่ของ อบต.และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ อบต. กิจกรรมนี้ได้เชิญผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่นและปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบส่วนท้องถิ่นเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้เรื่องระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อบต. เพราะสมาชิก อบต.คณะกรรมการบริหาร อบต.ไม่ชัดเจนเรื่องระเบียบกฎหมายทำให้การทำงานเกิดความผิดพลาด หรือไม่กล้าทำในบทเรื่อง เพราะไม่รู้เรื่องระเบียบการปฏิบัติ การฝึกอบรมทำให้สมาชิก อบต.เกิดความมั่นใจและรู้ระเบียบกฎหมายมากขึ้น รู้ขั้นตอนการทำงานมากขึ้น กิจกรรมนี้จึงนับว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยเสริมศักยภาพสมาชิก อบต.ให้มีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น
2. การจัดกิจกรรมทัศนศึกษาดูงาน กิจกรรมนี้ได้จัดพร้อมกับการทัศนศึกษาดูงานของผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นผลให้สมาชิก อบต.ได้รับความรู้ ประสบการณ์จากการศึกษาดูงานได้ข้อคิดแนวทางการทำงานในชุมชนของตนเอง
3. การจัดเวที อบต.พบปะประชาชน กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจกันระหว่างชุมชนกับตัวแทน คือสมาชิก อบต.มีการแลกเปลี่ยน/สอบถามข้อคิดเห็นประเด็นข้อสงสัย และมีการอธิบายร่วมกันทำให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้น แม้ว่าเริ่มด้วยความเกรงใจหรือกลัวเกิดความขัดแย้งก็ตาม พอมาถึงจุดหนึ่งกลายเป็นการกล้าแสดงความคิดเห็นและกล้าชี้แนวทางออกร่วมกัน โดยการร่วมมือในการค้นหาปัญหาสาเหตุนับเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถเกิดความเข้าใจกันมากขึ้น
4. กิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์/กิจกรรมของ อบต.ประจำปี กิจกรรมนี้ปัจจุบัน อบต.เองมีน้อยมากด้วยข้อจำกัดหลาย ๆ ประการ แต่เป็นกิจกรรมที่น่าจะสร้างความเข้าใจยืนยันหลักการการทำงานตลอดจนแสดงออกถึงความโปร่งใสของการทำงานใน อบต. แต่ก็ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณและเวลาในการจัดกิจกรรมเช่นนี้ ขณะนี้ อบต.เองก็เริ่มดำเนินการบ้าง โดยผ่านสมาชิก อบต.ผู้นำหมู่บ้านแต่ก็ยังไม่สามารถทำได้ในวงกว้างหรือทำได้ทั่วถึง

จากการดำเนินการวิจัยในช่วงที่ 2 ซึ่งให้เห็นว่ากิจกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต. และส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเพียงการริเริ่ม คงไม่สามารถทำให้เกิดความเข้าใจได้ทั่วถึงและดีเลิศ ยังมีกิจกรรมอีกมากมายที่จะส่งเสริมความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต. และบางกิจกรรมอาจจะต้องทำหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ กลุ่มจึงจะประสบผลสำเร็จ การพัฒนาการปกครองรูปแบบ อบต. ยังคงต้องอาศัยหลายส่วนช่วยกันประสานความร่วมมือร่วมกัน คงไม่ใช่เป็นเพียงหน้าที่สมาชิก อบต. เพียงฝ่ายเดียว กระบวนการวิจัยแนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต. ชุมชนป่าเกอญอ ตำบลห้วยปูลิงเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ศึกษา วิเคราะห์ ทดลองเพื่อหาทางออก และเป็นแนวทางบางมุมของระบบการปกครองรูปแบบ อบต. มีหนทางอีกมากมายที่จะทำให้ความเข้าใจเกิดขึ้นและร่วมมือการพัฒนาโดยการคืออำนาจสู่ประชาชนในที่สุด

สรุปบทเรียนของผู้เข้าร่วมเวทีต่าง ๆ ในกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม สิ่งที่ได้รับ

1. ได้ความรู้และประสบการณ์ในการจัดเวที
2. ได้รู้ปัญหา อุปสรรคของตำบลและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจาก อบต. และชาวบ้าน
3. รู้ศักยภาพ ขีดจำกัดของ อบต. และชุมชน
4. ได้แนวทางการคัดเลือกผู้นำระดับหนึ่งและแนวทางการจัดทำโครงการ
5. ทำให้เข้าใจบทบาท หน้าที่ของ อบต. มากขึ้น

บทเรียนที่ได้รับ

1. การอยู่ในสังคม ซึ่งมีความเชื่อมโยงกัน หากเกิดความขัดแย้งย่อมก่อให้เกิดความไม่สงบสุข แต่หากมีความสามัคคี รักใคร่กันด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์ ปราศจากสิ่งแอบแฝง ซ่อนเร้นจะทำให้สังคมเกิดความสงบสุข
2. การทำงานที่เป็นงานพัฒนาชุมชนใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนทำให้ลดปัญหา อุปสรรคที่จะเกิดความโปร่งใส ความเจริญใจเป็นเครื่องหมายของผู้นำที่ดี
3. การค้นการปัญหาร่วม วิเคราะห์สาเหตุร่วมกัน และวางแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเป็นการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ก็เป็นอีกทางหนึ่งของเทคนิคการทำงาน

บทที่ 6

ผลที่เกิดจากระบวนการวิจัย

ในการทำวิจัยทำให้กลุ่มต่าง ๆ มองเห็นผู้ที่เข้ามามีบทบาททางการเมือง โดยมีข้อเสนอแนะจากกลุ่มสตรีและกลุ่มผู้นำว่าผู้ที่เข้ามามีบทบาทในการปกครองรูปแบบ อบต.ควรมีการจัดเกล้าด้านจิตใจ จิตสำนึกจากผู้อาวุโสหรือผู้นำศาสนา เพื่อใช้หลักคำสอนของศาสนาช่วยกำหนดกรอบขอบเขตของผู้นำในการปกครองพัฒนาชุมชน จากข้อเสนอของกลุ่มสตรีและผู้นำในเวทีวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาผู้นำ อบต.

ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้นำตำบลหรือสมาชิกสภาที่เข้ามามีบทบาทเป็นตัวแทนของตำบล ดังนี้

1. มีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในตำบล
2. อุทิศตนเพื่อทำงานบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้ประชาชนในตำบลอย่างแท้จริง
3. ทำงานอย่างสุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์ตนเองและพรรคพวกโดยสามารถเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนตรวจสอบได้
4. การใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารและบริหารงบประมาณจะต้องโปร่งใส สุจริตและมีคุณธรรม
5. เพื่อการทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องสนับสนุนให้มีการพัฒนาปรับปรุง องค์การของตนเองอย่างต่อเนื่องและมีหลักวิชา
6. ต้องมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อท้องถิ่นของตนเองด้วยความมุ่งมั่นและเชื่อมั่นในการกระทำ ความดี

ผลในเชิงพัฒนา

จากการทำงานวิจัยที่ผ่านมาเป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมข้อมูลที่ได้เกิดจากกลุ่มความคิด การวิเคราะห์สาเหตุ ปัญหา รวมถึงการหาแนวทางออก จึงเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเป็นการพัฒนาศักยภาพของคนทำให้กลุ่มผู้นำมีกระบวนการคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาเป็นระบบมากขึ้น ชุมชนเองรู้ปัญหา อุปสรรค และมีการเตรียมความพร้อมกับการรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตมากขึ้น มีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากขึ้น จากการสังเกตโครงการที่ถูกนำเสนอมักเกิดจากกลุ่มองค์กรชุมชน หรือชาวบ้านที่มีผ่านการวิเคราะห์ระดับหมู่บ้านแล้ว จึงนำเสนอต่อสภา อบต.นับเป็นการดำเนินงานที่ริเริ่มในทางที่ถูกต้องตามแผนการกระจายอำนาจสู่ประชาชน แต่ก็ยังต้องมีคนคอยร่วมมือร่วมผลักดันให้เกิดการกระจายทั้งอำนาจและรายได้สู่ชุมชนอย่างแท้จริงต่อไปอีก

ข้อสังเกตที่เกิดจากการกระบวนการวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งได้สร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่มองค์กร/ผู้นำในชุมชน ดังนี้

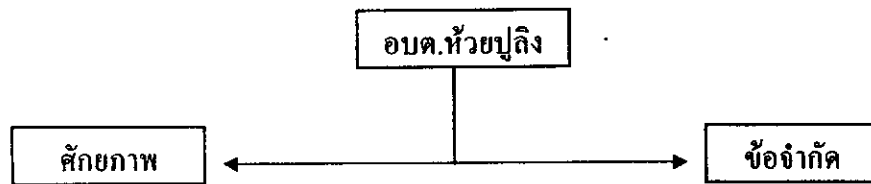
1. ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ได้รับการตรวจสอบและร้องเรียนจากชาวบ้านมากขึ้น ทำให้การระดมทุนมีอำนาจน้อยลง มีความโปร่งใสมากขึ้น และต้องมีการเรียนรู้ในบทบาทหน้าที่มากขึ้น
2. การเลือกตั้งสมาชิก อบต. ในรุ่นที่สองชุมชนมีการคัดสรรคนมากขึ้น โดยไม่มองถึงเงินและระบบเครือญาติเหมือนรุ่นก่อน ๆ
3. ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ มีการทำงานโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนมากขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากการทำโครงการที่ต้องผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน หรือประชาคมตำบล โดยผู้นำเองไม่กล้านำเสนอโดยไม่ผ่านความเห็นจากชาวบ้าน
4. เกิดกลุ่มองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งขึ้น เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มเครือข่ายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มเครือข่ายการป้องกันยาเสพติด กลุ่มต่าง ๆ ที่กล่าวมาสามารถเขียนโครงการและนำเสนอโครงการสู่ อบต. เพื่อการดูแลจัดการโดยกลุ่มเอง ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่มองค์กร

จากกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลกระทบในเชิงพัฒนา จากการทำวิจัยโครงการแนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต. ชุมชนป่าแกอูนตำบลห้วยปูลิง และคงไม่หยุดเพียงเท่านั้น จะมีการวิวัฒนาการการพัฒนาตำบลอีกยาวนานที่จะทำให้ประชาชนมีอำนาจ มีรายได้ตามสถานการณ์แต่ละยุคแต่ละสมัย

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมภายในชุมชนป่าแกอูน จึงมีการปรับเปลี่ยนบทบาทบริหารทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลให้ชุมชนมีการเข้าสู่ระบบการปกครองของสังคมไทย มีผู้นำที่เกิดขึ้นสองรูปแบบคือ การปกครองแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และที่เกิดขึ้นใหม่ คือการปกครองรูปแบบ อบต. ซึ่งแนวคิดว่าความเข้าใจของผู้นำยังไม่ชัดเจนมากนัก ดังนั้นผู้นำและชาวบ้านเอง การศึกษาเรียนรู้ระบบการปกครองรูปแบบ อบต. การปกครองรูปแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้านรวมถึงสิทธิชุมชน การจัดการกระบวนการขั้นตอนการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจและแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญอีกกลุ่มหนึ่งที่จะสร้างให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้องคือ หน่วยงานการปกครองทั้งระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวจิ๊กสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้เกิดเวทีการเรียนรู้แก่กลุ่มผู้นำและชุมชนโดยทั่วไป

สรุปงานลักษณะ อบต.ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานของ อบต.ห้วยปูลิงมีลักษณะดังนี้

-เป็นชุมชนเผ่ากะเหรี่ยงเหมือนกันและมีวัฒนธรรม
ประเพณีที่เหมือนกัน

-มีความเป็นระบบเครือญาติเดียวกัน

-สภาพความเป็นอยู่ที่อาศัยเหมือนกัน

-ความรู้อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

-สมาชิกยังมีความสามัคคีไม่ขัดแย้งกัน

-มีความรู้เรื่องระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายน้อย

-การคมนาคมในการติดต่อเรื่องสารลำบาก

-ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องระเบียบข้อ
บังคับหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (สมาชิก
ส่วนมาก)

-มีรายได้จากการเก็บภาษีน้อยเพราะความเจริญ
ยังเข้าไม่ถึง

-ชาวบ้าน หน่วยงาน ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ
เรื่องกฎหมาย ข้อปฏิบัติของ อบต.

-มีงบประมาณในการพัฒนาน้อย แต่ชุมชนยัง
ต้องการพัฒนามาก เช่น โครงสร้างพื้นฐาน
การศึกษา อาชีพ เป็นต้น

-หน่วยงานอื่น ๆ ยังไม่ยอมรับการปกครองรูป
แบบ อบต.เท่าที่ควร

-ชาวบ้านโดยภาพรวมมีการศึกษาระดับต่ำ

-ยังมีอำนาจบางส่วนเข้ามามีบทบาทต่อสายงาน
การทำงานของ อบต.เช่น ผู้บังคับบัญชาจาก
หน่วยปกครอง ผู้รับเหมา เข้ามามีบทบาท
ต่ออำนาจการตัดสินใจ ฯลฯ

บทที่ 7

ปัญหาอุปสรรคของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามบทเฉพาะกาล ในมาตรา 95 สภาตำบลตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 (ซึ่งถูกยกเลิกไป) สภาตำบลใด มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน สามปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบวัน นับจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

จากบทบัญญัติดังกล่าวทำให้กระทรวงมหาดไทยต้องรับสำรวจรายได้ของสภาตำบลทั่วประเทศ และประกาศจัดตั้งสภาตำบลที่เข้าเกณฑ์ตามประกาศ แม้ว่าช่วงเวลานั้นส่วนราชการและประชาชนยังไม่มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้านก็ตาม จึงส่งผลให้เกิดปัญหาในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความไม่พร้อมของชุมชนหรือประชาชน ในเรื่องของความเข้าใจในการปกครองรูปแบบใหม่ คือรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล การกำเนิดขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงขาดการมีส่วนร่วมจากประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ประชาชนเองยังไม่รู้โครงสร้างบทบาท หน้าที่ หรือแม้กระทั่งกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารสู่ชุมชนในเรื่องขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เกิดขึ้นก็ทำได้ไม่ทั่วถึง

2. บุคลากรไม่มีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ กล่าวคือความไม่พร้อมให้ด้านการเตรียมบุคลากร ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ที่กระทรวงมหาดไทยต้องจัดฝึกอบรมแก่พนักงาน และสมาชิกตลอดจนคณะกรรมการบริหารในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ด้วยบทกฎหมายที่ระบุไว้ในมาตราต่าง ๆ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาตำบล จากการที่ไม่ได้รับการอบรมหรือเตรียมให้มีความพร้อมก่อนและทั่วถึง จึงเกิดปัญหาที่ตามมาในการปฏิบัติหน้าที่มากมาย

3. ความไม่พร้อมในด้านอาคารสถานที่หรือที่ทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ถือว่าเป็นส่วนราชการส่วนท้องถิ่น การดำเนินการจะเป็นต้องมีสถานที่หรือที่ทำการเป็นของตนเองและเหมาะสมสอดคล้องกับชุมชน เพื่อการบริหารประชาชนได้สะดวก อบต.ชั้น 5 หรือ อบต.ที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ โดยเฉพาะบนพื้นที่สูงหรือในชนบทไม่มีงบประมาณในการก่อสร้าง ไม่มีที่ดินที่จะทำการก่อสร้าง มีปัญหาเรื่องที่ดินที่จะก่อสร้าง สิ่งเหล่านี้ก็เป็นอุปสรรคตัวหนึ่งที่จะต้องนำมาขบคิด วางแผนดำเนินการงบประมาณซึ่งมีอยู่น้อยยังต้องแบ่งปันส่วนแก้ไขปัญหาลำดับนี้ อีก จึงถือว่าเป็นความไม่พร้อมด้านที่ทำการ

4. ความไม่พร้อมในเรื่องของระเบียบ กฎหมาย ข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ หน่วยงานระดับกระทรวงและหน่วยงานฐานล่างระดับปฏิบัติเองยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ การประสานงานต่าง ๆ ยังไม่เป็นที่ยอมรับจากส่วนราชการอื่น ๆ ดังกรณีที่มีการออกมาเรียกร้องไม่ขอโอนเข้าสังกัดหรือถ่ายโอนอำนาจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นความไม่พร้อมด้านการประสานงานระดับบนในการที่จะสร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนที่จะมีการกำหนดการปกครองรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้จะต้องพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการปกครองรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทับซ้อนในหน้าที่ ในระเบียบข้อกฎหมาย อาทิเช่น เขตปกครอง ขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด การเกิดขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงส่งผลกระทบกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างมาก บางครั้งมีผลในทางสร้างสรรค์ บางครั้งกลายเป็นภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทั้งนี้สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากความหย่อนประสิทธิภาพในการบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการ การกำหนดนโยบายสาธารณะ และการทุจริตประพฤติดมิชอบในวงราชการ ซึ่งโอกาสที่จะฟื้นตัวจากวิกฤติเป็นไปได้ยาก ทั้งอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของประเทศยิ่งขึ้นอีกด้วย

ในปี พ.ศ.2542 ซึ่งมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อให้คนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันประเทศ ซึ่งใช้หลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม
2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม
3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนไทยในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส
4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสังคมของประเทศ
5. หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมการใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง
6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

แม้ว่าจะมีหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีดังที่กล่าวมาทั้ง 6 ข้อ ก็ตาม การปฏิบัติตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลยังพบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เกิดจากตัวบุคคลทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นส่วนของผู้กำกับดูแลอบต. พนักงานส่วนตำบล ตัวสมาชิก อบต. ทั้งส่วนบริหาร ส่วนสภา ตลอดจนผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หากขาดจิตสำนึก ขาดความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองที่ดีแล้ว หลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี 6 ข้อ ก็คงไม่มีประโยชน์และยังมีช่องว่างเป็นช่องทางให้กับกลุ่มผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว นำมาเป็นช่องทางทำมาหากิน ในโครงการวิจัย อบต.ชั้น 5 โดยเฉพาะตำบลชนบทอย่างห้วยบุ่งพบเห็นปัญหาอุปสรรคดังที่กล่าวมาและขอยกตัวอย่างบางข้อ อาทิเช่น ในข้อที่ 2 ที่พูดถึงหลักคุณธรรมซึ่งพูดถึงถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ยึดถือความถูกต้องดีงามและปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม ข้อนี้พบข้อบกพร่องคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหมายรวมถึงสมาชิก พนักงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องบางรายขาดจิตสำนึกเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว เช่น การทำงานไม่เต็มที่ การลาออกไปจะทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด หรือการปล่อยปะละเลยในหน้าที่งานเอกสารไม่เป็นปัจจุบัน หรือลงข้อมูลเท็จ พอมีเรื่องราวขึ้นมาเพื่อสอบข้อเท็จจริงก็มีผู้หลักผู้ใหญ่ในวงราชการ หรือญาติพี่น้องที่เป็นราชการคอยช่วยเหลือ เพื่อไม่ให้เกิดเรื่องราว จนทำให้บุคคลนั้นไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎระเบียบ หน่วยงานขาดประสิทธิภาพในการทำงานในหน้าที่และยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดปัญหาอีกมากมายจนผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ดีแต่ไม่ได้รับความดี ความชอบ เพราะไม่มีญาติพี่น้อง หรือคอยเอาอกเอาใจใครไม่เป็นจะเกิดความท้อถอยและกลายเป็นคนทำงานแบบเช้าชามเย็นชาม

ในข้อที่ 3 ที่พูดถึงหลักความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ข้อนี้ก็พบข้อบกพร่องเช่นกัน อาทิเช่น การประกวดราคาในโครงสร้างพื้นฐานโครงการหนึ่งมีผู้มาซื้อของ 5 ราย แต่ถึงกำหนดยื่นซอง ยื่นแค่สองรายอีกสามรายมีการ “ฮั้วกัน” สองรายที่ขึ้นก็แค่ประกบกันเพื่อไม่ให้โครงการตกไป ถ้าเป็นแบบนี้ก็คือวงเงินในการแข่งขันจะสูงเท่าราคากลาง หรือต่ำกว่าแค่จำนวนเงินร้อยถึงพันบาทเท่านั้น ผลประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับให้เหลือเงินในโครงการหนึ่งก็น้อยลง และระบบฮั้วนี้เองก็ทำให้งานในโครงการนั้น ๆ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะผู้รับจ้างเองก็ต้องจ่ายให้กับกลุ่มผู้ประกอบการเองแล้วยังต้องคอยจ่ายให้กับพนักงาน/กรรมการบริหารและยังต้องจ่ายให้กับคณะกรรมการชุดต่าง ๆ อีกด้วย หากตรงนี้บกพร่องในเรื่องของเอกสาร หรือระเบียบกฎหมายแล้ว บางครั้งก็มีผู้ที่มีอำนาจและรู้ช่องทางบางกลุ่มคอยช่วยเหลือแก้ไขให้ถูกต้องอีก นั่นหมายถึงผู้ประกอบการก็ต้องจ่ายให้กับคนอีกกลุ่มหนึ่ง

ในข้อที่ 4 ที่พูดถึง การมีส่วนร่วมจากประชาชน บางครั้งก็มีส่วนร่วมแค่ขั้นตอนเดียว เช่น การจัดทำแผนงานโครงการซึ่งต้องผ่านประชาคม หรือประชาคมหมู่บ้านก่อนแต่การปฏิบัติ บางครั้งก็มีแค่สมาชิกเสนอโครงการ หรือหน่วยงานมีโครงการมาให้โดยอ้างว่าเป็นโครงการเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการไม่สามารถจัดประชุมเพื่อหามติของประชาคมหมู่บ้านไม่ได้ หากไม่รับดำเนินการจะทำให้โครงการตกไป แต่หากมีชาวบ้านแย้งมาว่าเป็นโครงการที่ไม่อยู่ในความต้องการของชาวบ้าน ชาวบ้านกลุ่มนั้น หรือคนนั้นจะถูกมองหรือถูกคิดว่าเป็นคน “หัวหมอ” คอยขัดขวางการทำงานของรัฐบาล มีข้อกังขาว่าหากเงินหรือโครงการที่ตกไป บางครั้งก็ไม่ได้ทำให้ประเทศชาติเดือดร้อนมิใช่หรือ เงินรัฐก็ควรจะอยู่ในกระเป๋ารัฐ มันไม่ได้

หมายความว่าตกไปแล้วเงินจะลอยไปกับสายลมหรือลอยไปกับสายน้ำลงสู่ทะเล ในส่วนของผู้บริหารเอง หากโครงการตกไปจะถูกตีว่าไม่มีความสามารถ หรือไม่ใส่ใจกับงานสิ่งเหล่านี้เองทำให้โครงการต่าง ๆ บางครั้งเกิดขึ้นโดยชุมชนไม่มีส่วนร่วมและงานก็ขาดประสิทธิภาพเกิดประโยชน์น้อย เนื่องจากชาวบ้านไม่ให้ความสำคัญ ซึ่งไม่ตรงกับข้อที่ 6 ที่พูดถึงหลักความคุ้มค่า หรือการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ้มค่า

ในการทำงานของอบต.เองมีโครงสร้างที่ต้องมีคนคอยกำกับดูแล มีคนต้องคอยตรวจสอบความถูกต้อง มีการคอยช่วยเหลือดูแลกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้รวมถึงตัว อบต.เองล้วนแต่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคน หากกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ขาดจิตสำนึก ไม่ตระหนักในหน้าที่ ขาดความโปร่งใส ขาดคุณธรรมแล้ว หลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี 6 ข้อดังที่กล่าวมาข้างต้นก็คงเป็นได้แค่กระดาษแผ่นเดียวที่มีข้อความเขียนไว้ เพื่อให้ได้อ่านและแอบอ้างกันเท่านั้นเอง

บทที่ 8

ข้อเสนอแนะและแนวทางการสร้างความเข้าใจการปกครองรูปแบบ อบต.

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการสร้างความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.ของชุมชน ปาเกอญอตำบลห้วยปูลิง” พบจุดอ่อนในโครงสร้างการทำงานรูปแบบ อบต.มากมาย จนถึงระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ แต่ในที่นี้จะขอเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อคิดหรือแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ศูนย์ประสานงานราชการส่วนท้องถิ่น ควรมีภาระกิจสนับสนุนดังนี้
 - 1.1 อบรมประชาชนในเรื่องของสิทธิ การตรวจสอบ อบต.และพนักงาน การมีส่วนร่วมในโครงการที่เกิดขึ้นทุกขั้นตอน จนกระทั่งระเบียบ กฎหมายของ อบต.และการคัดเลือกผู้นำชุมชน ซึ่งหมายถึง อบต.
 - 1.2 การให้กำลังใจแก่ประชาชนที่กล้าพูด กล้าทำ กล้าคิดในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม
2. การบริหารจัดการทุจริตและการหลีกเลี่ยงกฎหมายต่าง ๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรมีบทลงโทษ และกระทำการลงโทษอย่างจริงจัง ไม่ควรคอยให้การสนับสนุนในการกระทำผิดอันได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน และช่องว่างการเป็นระบบเครือข่าย หรือถูกน้องในเรื่องของการกระทำผิด
3. การสร้างนักวิชาการที่ทำการศึกษาวิจัย อบต.และสามารถชี้แนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องจุดต่าง ๆ ของการปกครองรูปแบบ อบต.ออกมาให้สังคมได้เรียนรู้เพื่อการแก้ไขที่ถูกต้องได้
4. การเร่งให้เกิดการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงในการบริหารภาครัฐที่ไม่ทันสมัย หรือระบบที่ไม่เอื้อต่อระบบการปกครองแบบสังคมประชาธิปไตย
5. การสร้างความตระหนัก จิตสำนึกของข้าราชการให้ตระหนักถึงความเดือดร้อนของประชาชน การคืนอำนาจให้ประชาชนตามนโยบายการกระจายอำนาจตลอดจนการสร้างจิตสำนึก ในการเป็นข้าราชการที่ได้รับค่าเงินเดือนหรือค่าตอบแทนจากภาษีของประชาชน (ข้าราชการส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นตลอดจนสมาชิก อบต.ทั้งคณะกรรมการบริหารและสภา อบต.) โดยการพัฒนาระบบต่าง ๆ ของหน่วยงานให้โปร่งใส ซื่อตรงเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการบริหารงานท้องถิ่น
6. ในภาคของประชาชนการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการทำงานของ อบต.กระทำได้ดังนี้
 - 6.1 ด้วยการเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น
 - 6.2 ด้วยการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหาร อบต.และสมาชิกสภา อบต.
 - 6.3 ด้วยการเรียกร้องขอทราบข้อมูลข่าวสารจากองค์กรปกครองท้องถิ่น

6.4 ด้วยการตรวจสอบแผนพัฒนาตำบลว่าตรงกับปัญหาความเดือดร้อน ความต้องการของประชาชนหรือไม่ และมีการใช้จ่ายเงิน ไปอย่างไรบ้าง

6.5 ด้วยการติดตามการดำเนินงานตามโครงการของท้องถิ่นว่าถูกต้องโปร่งใสและสุจริตหรือไม่

6.6 ด้วยการออกมาคัดค้านข้อบังคับมติขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อนอย่างสันติวิธี

-ควรศึกษาเรียนรู้ระบบการปกครองรูปแบบ อบต.และรูปแบบอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน

-ควรมีจิตสำนึกในการคัดเลือกตัวแทนผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่คำนึงถึงระบบเครือญาติ ระบบเงินตรา มองถึงคุณธรรมความรู้ ความสามารถของผู้นำที่จะเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น

-ควรเรียนรู้ถึงสิทธิหน้าที่ ตลอดจนการตรวจสอบและถอดถอนผู้บริหารที่ไม่ดี

7. การมีทีมพัฒนาการปกครองรูปแบบ อบต.ทีมงานที่มาจากภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ในการที่จะประสานความเข้าใจในการปกครองรูปแบบ อบต.ให้ทุกฝ่ายหมายถึงประชาชน องค์กรบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งอาจทำหน้าที่รวมถึงการตรวจสอบการทำงาน การคอยช่วยเหลือด้านการบริหารจัดการ ฯลฯ

8. การมีหรือให้เกิดแบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อาทิเช่น

8.1 หลักนิคธรรม มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) การออกกฎหมายใหม่เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- 2) ปรับปรุงกฎหมาย คำสั่ง ฯลฯ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมแก่ประชาชน
- 3) ปรับปรุงขั้นตอนการให้บริการประชาชนที่เป็นธรรมภายใต้กฎหมาย
- 4) จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายแก่ประชาชน
- 5) จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการใช้กฎหมายให้เป็นธรรม
- 6) ช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชน เช่น ให้คำปรึกษา ตอบข้อหารือ ฯลฯ

8.2 หลักคุณธรรม มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในองค์กรเพื่อสร้างจิตสำนึกและอุดมการณ์ในคุณธรรม
- 2) การกำหนดจรรยาบรรณให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ

- 3) จัดโครงการเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่นเพื่อเป็นแบบอย่าง
- 4) การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ประชาชนทางสื่อต่าง ๆ เช่น แผ่นป้าย แผ่นพับ วิทยุกระจายเสียง วารสาร อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์
- 5) สนับสนุนการจัดตั้งชมรมผู้ปฏิบัติธรรม
- 6) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

8.3 หลักความโปร่งใส มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายได้ทราบข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน
- 2) จัดตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
- 3) จัดสถานที่อำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
- 4) จัดทำคู่มือการติดต่อกับประชาชนงาน
- 5) การจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน
- 6) กำหนดมาตรการสร้างความโปร่งใสในการประกวดราคา การป้องกัน การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง
- 7) ปรับปรุงการปฏิบัติงานการเงิน งบประมาณและบัญชีให้มีประสิทธิภาพ
- 8) จัดโครงการท้องถิ่นใสสะอาดโดยกระบวนการประชาคม

8.4 หลักความมีส่วนร่วม มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมภายใต้แนวความคิดที่ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเล็กประชาชนใหญ่” เช่น ในการประชุมสภาท้องถิ่น การกำหนดวิสัยทัศน์ การจัดทำ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
- 2) การพัฒนาแบบองค์รวมให้ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ
- 3) จัดโครงการเวทีสัมพันธ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อนโยบายและการบริหารงาน
- 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

8.5 หลักความรับผิดชอบ มีแนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

- 1) การจัดระบบกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน
- 2) ส่งเสริมการคุ้มครองผู้บริโภค
- 3) ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ ฯลฯ

4) สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียน

5) สนับสนุนด้านกีฬา เช่น สนามกีฬาชุมชน ลานกีฬาด้านอาชีพ ฯลฯ

6) สนับสนุนการจัดค่ายต่าง ๆ เช่น ค่ายเยาวชนรักษ์สิ่งแวดล้อม

8.6 หลักความคุ้มค่า แนวทาง/กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ดังนี้

1) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นแต่มีคุณภาพ

2) กำหนดมาตรการประหยัดทรัพยากรในองค์กร

3) การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น

ฯลฯ

ภาคผนวก

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบล

พ.ศ. 2542

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2542”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความหรือวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ในกรณีมีเหตุอันสมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามความในระเบียบนี้ และผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจการยกเว้น หรือผ่อนผันการปฏิบัติตามความในระเบียบนี้ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอได้ แต่การยกเว้นหรือผ่อนผันต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็นไว้ด้วย

ข้อ 5 การประชุมคณะกรรมการบริหารต้องมีกรรมการบริหารเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุมและให้ประธานกรรมการบริหารเป็นประธานของที่ประชุม

กรรมการบริหารผู้ใดที่มาลงชื่อไว้แล้ว แต่มิได้เข้านั่งประชุมในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบลมิให้นับเป็นองค์ประชุมสำหรับกรรมการบริหารผู้นั้น

การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 6 ให้ประธานกรรมการบริหารเป็นผู้รับผิดชอบการประชุมกรรมการบริหาร

ข้อ 7 ห้ามมิให้กรรมการบริหารมอบอำนาจให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนตนในที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร

ข้อ 8 ในการประชุมคณะกรรมการบริหารให้ประธานกรรมการบริหาร มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินกิจการของที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (2) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (3) บังคับบัญชาการประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (4) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม

ข้อ 9 ในการประชุมคณะกรรมการบริหาร ให้เลขานุการคณะกรรมการบริหารมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) นัดประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (2) จัดทำระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการบริหาร
- (3) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อที่ประชุม
- (4) จัดทำรายงานการประชุมของคณะกรรมการบริหาร
- (5) ช่วยเหลือประธานกรรมการบริหารในการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม
- (6) แจกมติให้ของคณะกรรมการบริหารไปยังผู้เกี่ยวข้อง
- (7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ประธานกรรมการบริหารมอบหมาย

ข้อ 10 ให้คณะกรรมการบริหารกำหนดวิธีปฏิบัติในที่ประชุมและดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารได้เท่าที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบนี้หรือกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

ให้ปิดประกาศมติหรือหรือผลการประชุมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในที่เปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทั่วไปรับทราบและสามารถตรวจสอบได้

ข้อ 11 หากประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นสมควรยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้เสนอเหตุผลต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอขอยกเว้นหรือผ่อนผันเพื่อขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้แล้วแต่กรณี

ประกาศ ณ วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542

(นายชำนาญ สักดิ์เศรษฐ์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมวดที่ 4

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 30 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาดังนี้

(1)ภารกิจที่เป็นการดำเนินการเข้าซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(2)ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(3)ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จภายในสี่ปี

(2) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

(3) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

(4) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ.2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

(5) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา 31 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้ามีกฎหมายใดบัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นผลทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ได้ด้วยตนเอง หรือมีลักษณะเป็นการเข้าซ้อนกับการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน และคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น ให้คณะกรรมการรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

มาตรา 32 ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำ โดยในกรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนร่วม

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามและหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนร่วมด้วย

(3) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการการกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่น และสร้างระบบความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม

หมวด 2

การประชุม

ข้อ 13 การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนืออยู่ 2 ประเภท

(1) การประชุมสามัญ

(2) การประชุมวิสามัญ

ข้อ 14 การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี ให้ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลนำปรึกษาในที่ประชุมสามัญสมัยแรกว่าควรมีสองสมัยหรือหลายสมัย และควรจะเริ่มแต่เมื่อใดในปีนั้น กับให้กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญสมัยแรกของปีต่อไป

การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีตามความในวรรคก่อนอย่างน้อยจะต้องกำหนดในเดือนกุมภาพันธ์สมัยหนึ่งและในเดือนสิงหาคมสมัยหนึ่งโดยให้ทำเป็นประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ 15 การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีเพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับงบประมาณให้กำหนดในเดือนสิงหาคม และควรดำเนินการประชุมให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาห้าสิบวัน

ข้อ 16 การเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความในข้อ ๑๓ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งล่วงหน้าให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบเป็นหนังสือและให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผยหรือที่สำนักงานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อนวันกำหนดเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่าสามวันเว้นแต่การประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งกำหนดเปิดสมัยประชุมและปิดประกาศเร็วกว่านั้นก็ได้นอกจากนี้ให้ไม่น้อยกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม

ข้อ 17 การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมนั้นให้ทำเป็นหนังสือหรือจะบอกนัดในที่ประชุม แต่ถ้าบอกนัดในที่ประชุมให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ที่มิได้มาประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย

โดยปกติให้นัดประชุมล่วงหน้าไม่ต่ำกว่าสามวัน แต่ถ้าเป็นการประชุมอันรีบด่วนหรืออยู่ในระหว่างสมัยประชุมจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้อีก

ข้อ 18 การนัดประชุมให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปด้วย เว้นแต่การประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งวาระการประชุมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบในขณะที่เปิดประชุมก็ได้

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์กำหนดวันนัดประชุม เวลาสถานที่ประชุม เรื่องที่จะนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนทราบและเข้าฟังการประชุมด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับประชาชนเข้าฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด

(ความเดิมในข้อ 18 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ ๔ ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541)

ข้อ 19 เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบรายชื่อสมาชิกผู้มาประชุมว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ เมื่อมีผู้มาประชุมครบองค์ประชุมให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าห้องประชุม

เมื่อได้มีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ให้สมาชิกรีบเข้านั่งตามที่ซึ่งได้จัดไว้ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจดูว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่ ถ้าหากไม่ครบองค์ประชุมและพ้นกำหนดเวลานัดประชุมแล้วหนึ่งชั่วโมงก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งเลื่อนการประชุมไป

การนัดเลื่อนการประชุมนั้นให้นำความในข้อ 16 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดที่มาลงชื่อไว้แล้ว แต่มิได้เข้านั่งประชุมในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มิให้นับเป็นองค์ประชุมสำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้น

ข้อ 20 การประชุมต้องมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ 21 เมื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาครบองค์ประชุมแล้วแต่ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุม เลือกกันเองเป็นประธานชั่วคราวในการประชุมคราวนั้น

ถ้าประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาในที่ประชุม ก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวพ้นหน้าที่ และให้ประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานที่ประชุมต่อไป

ข้อ 22 เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีเรื่องที่ต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบก่อนเริ่มปรึกษาตามระเบียบวาระ ก็ให้แจ้งตามที่ประชุมได้

ข้อ 23 การจัดระเบียบวาระประชุมนั้น โดยปกติให้จัดลำดับการพิจารณาข้อปรึกษาในอันดับก่อนหลังดังต่อไปนี้

- (1) รับรองรายงานการประชุม
- (2) เรื่องด่วน
- (3) ญัตติร่างข้อบังคับที่ค้างพิจารณา
- (4) ญัตติร่างข้อบังคับที่เสนอใหม่
- (5) ญัตติอื่น ๆ

ข้อ 24 โดยปกติให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ตกลงเป็นอย่างอื่นในคราวประชุมนั้น

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะตั้งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระการประชุมมิได้ เว้นแต่ในกรณี que เห็นว่าที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดการอลเวงจนไม่สามารถรักษาระเบียบข้อบังคับการประชุมไว้ได้

ข้อ 25 ภายใต้ข้อบังคับ 24 ถ้าประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุมขอร้องให้เปิดประชุมต่อไป ก็ให้ดำเนินการประชุมต่อไปโดยให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานในที่ประชุม

ถ้ารองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกกันเองเป็นประธานในการประชุมคราวนั้น ทั้งนี้ให้นำความในข้อ 21 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การประชุมต่อไปในข้อนี้ต้องมีสมาชิกครบองค์ประชุม

ข้อ 26 ถ้าประธานองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าได้ประชุมกันมาเป็นเวลานานสมควรหยุดพักชั่วคราว จะสั่งให้หยุดพักการประชุมเสียชั่วคราวก็ได้

ข้อ 27 เมื่อประธานสภาหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุมร้องขอให้มีการประชุมลับก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลออกจากห้องประชุม เว้นแต่เจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้อง

การร้องขอให้มีการประชุมลับตามความในข้อนี้ อาจทำเป็นหนังสือก็ได้แต่ไม่จำเป็นต้องบอกล่วงหน้า

ข้อ 28 การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติดของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความในมาตรา 47 ทรี (8) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542 หรือเรื่องการประชุมสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความในหมวด 9 แห่งข้อบังคับนี้ให้ประชุมลับ เว้นแต่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ถูกกล่าวหาจะขอให้ประชุมเปิดเผย (ความเดิมในข้อ 28 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดย ข้อ 5 ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2543)

ข้อ 29 รายงานการประชุมทุกครั้ง ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจรายงานการประชุมแล้วเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับรองในคราวประชุมครั้งต่อไป โดยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีโอกาสตรวจดูได้ก่อนเวลาประชุม ผู้ใดต้องการแก้ไขถ้อยคำต้องได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อน

ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปิดประกาศรายงานการประชุมที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติรับรองแล้วในที่เปิดเผยให้ประชาชนทั่วไปทราบ เว้นแต่เรื่องที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าไม่ควรเปิดเผย

(ความเดิมในข้อ 29 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อ 5 ของข้อบังคับการประชุมกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2541)

ข้อ 30 เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อในรายงานนั้นไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชุดก่อนยังมีได้รับรอง ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้ถือว่าได้มีการตรวจและรับรองแล้วตามความในข้อ 29 และให้ส่งรายงานการประชุมให้นายอำเภอภายในกำหนดสามวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรองรายงานการประชุมแล้ว

ข้อ 31 รายงานการประชุมลับจะเปิดเผยได้เพียงใดหรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด 3

ญัตติ

ข้อ 32 ญัตติมี 2 อย่าง คือ

- (1) ญัตติเกี่ยวกับกิจกรรมภายในวงงานองค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) ญัตติร่างข้อบังคับตำบล

ข้อ 33 ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และมีสมาชิกรับรองหนึ่งคน เว้นแต่ข้อบังคับนี้จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าและไม่ต้องทำเป็นหนังสือ

- (1) ขอให้รับรองรายงานการประชุม
- (2) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน หรือญัตติในเวลาที่มีการปรึกษารวดเร็ว
- (3) ขอแปรญัตติที่มีใช้ร่างข้อบังคับงบประมาณ
- (4) ขอให้ลงมติ
- (5) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ
- (6) ขอให้ปิดอภิปราย

ข้อ 92 ในการประชุมคณะกรรมการ ผู้มีสิทธิเข้าฟังการประชุมได้จะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมซึ่งได้รับอนุญาตจากประธานกรรมการเท่านั้น

ผู้มีสิทธิเข้าไปนั่งฟังการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวนี้ มีสิทธิที่จะแสดงความเห็นได้ในเมื่อคณะกรรมการร้องขอ

ข้อ 93 ผู้เสนอญัตติมีสิทธิไปชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการได้ตลอดเรื่องส่วนผู้แปรญัตตินั้นมีสิทธิไปชี้แจงได้เฉพาะที่ได้แปรญัตติไว้

ข้อ 94 คณะกรรมการจะกำหนดนัดประชุมเมื่อใด ให้แจ้งให้สมาชิกผู้เสนอและผู้แปรญัตติทราบล่วงหน้า

เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการตามกำหนดที่นัดหมาย ถ้าผู้แปรญัตติไม่มาชี้แจงตามนัดเป็นเวลาเกินกว่าสามสิบนาทีนับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่มประชุมในวันนั้นให้ถือว่าคำแปรญัตตินั้นผู้เสนอได้ถอนแล้ว

ข้อ 95 ถ้าสมาชิกผู้แปรญัตติมิได้ชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการ ห้ามมิให้ผู้แปรญัตติอภิปรายในคำแปรญัตตินั้นในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด 9

การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ 96 ที่ประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลย่อมเป็นที่เคารพผู้เข้าไปในที่ประชุมจะต้องแต่งกายให้เรียบร้อยตามแบบนิยม มีสัมมาคารวะ และอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้

ในขณะที่กำลังประชุมห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้าไปในที่ซึ่งจัดไว้สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการ

ข้อ 97 ในขณะที่กำลังประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ถ้าผู้ใดละเมิดระเบียบการประชุม หรือก่อความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมขึ้น ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจตักเตือนห้ามปรามให้ถอนคำหรือบังคับให้กล่าวคำขอมา หรือห้ามมิให้พูดต่อไป หรือจะสั่งให้ผู้ละเมิดออกไปเสียจากที่ประชุมก็ได้

ข้อ 98 ถ้าเกิดมีการส่งเสียงเอ็ดอึงขึ้นในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจนประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าไม่สามารถจะรักษาระเบียบการประชุมให้เป็นที่เรียบร้อยได้ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจที่จะงดการประชุมไว้ชั่วคราว หรือจะสั่งเลิกประชุมสำหรับวันนั้นก็ได้

ข้อ 99 ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) ใช้ถ้อยคำหรือแสดงกิริยาอันพึงรังเกียจ
- (2) กล่าวคำหยาบคายหรือเสียดสี ใส่ร้าย ต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือต่อบุคคลอื่น
- (3) ก่อความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการให้เสื่อมเสียเกียรติของในที่ประชุมหรือจงใจกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุรบกวนกิจการของในที่ประชุม
- (4) ขัดคำสั่งอันชอบของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ 100 เมื่อมีปัญหาได้เถียงเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุม ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมนี้ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อนแล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนำข้อโต้เถียงที่เกิดขึ้นรายงานต่อนายอำเภอ

ข้อ 101 การเสนอญัตติใด ๆ ที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ รวมทั้งญัตติ ร่างข้อบังคับตำบล การตั้งกระทู้ถาม การแปรญัตติ ให้อนุโลมใช้ตามแบบท้ายข้อบังคับนี้

ข้อ 102 เมื่อมีปัญหาได้เถียงเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุม ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมนี้ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อนแล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ใช้บังคับไว้เฉพาะการประชุมคราวนั้น

ในกรณีที่นายอำเภอวินิจฉัยต่างกับความเห็นของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอ
รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาวินิจฉัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประชุมครั้งต่อไป (ความในข้อ 102
ถูกเพิ่มเติมโดยข้อ 10 ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

ประกาศ ณ วันที่ 2 มีนาคม 2538

รัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชน ความหมายของสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและหน้าที่

สิทธิมนุษยชน คือ บรรดาสิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์แต่ละคนพึงจะมีในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์นั้น คือเป็นอำนาจตามกฎหมายในอันที่จะกระทำการต่าง ๆ โดยปราศจากการรบกวนขัดขวางของรัฐนั่นเอง รัฐธรรมนูญมักจะบัญญัติรับรองเสรีภาพเสียเป็นส่วนใหญ่ เช่น สิทธิในร่างกาย ในชีวิต และสิทธิทางการเมือง เช่น สิทธิการรับสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น

คำว่า “สิทธิ” คือ อำนาจหน้าที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือบุคคลอื่น ส่วน “เสรีภาพ” นั้น ได้แก่ ภาวะของมนุษย์ที่ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น ภาวะที่ปราศจากถูกหน่วงเหนี่ยวขัดขวาง เสรีภาพคือ อำนาจของบุคคลในอันที่จะกำหนดตนเองโดยอำนาจนี้บุคคลย่อมเลือกวิถีชีวิตของตนได้โดยตนเอง เสรีภาพจึงเป็นอำนาจที่บุคคลมีอยู่เหนือตนเอง เสรีภาพจึงแตกต่างกับสิทธิ สิทธิเป็นอำนาจของบุคคลในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลอื่นอีกคนหนึ่งหรือหลายคน กระทำการหรือละเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงให้เกิดประโยชน์แก่ตน เสรีภาพเป็นอำนาจของบุคคลในอันที่จะทำในสิ่งที่ตนประสงค์จะกระทำและที่จะไม่กระทำในสิ่งที่ตนไม่ประสงค์จะกระทำและแม้การมีอำนาจดังกล่าวจะมีผลก่อให้เกิดหน้าที่ แก่ผู้อื่นหน้าที่นั้นก็เพียงหน้าที่ที่จะต้องละเว้นจากการกระทำใด ๆ

สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ให้แก่ราษฎรนั้นเป็นสิทธิ เสรีภาพที่ถือว่ามนุษย์แต่ละคนจำเป็นต้องมี และใช้เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพแห่งตนทั้งในทางกายภาพและในทางจิตใจ เป็นคุณค่าสูงสุดที่องค์การต่าง ๆ ต้องเคารพและให้ความคุ้มครอง

สิทธิของราษฎรที่จะได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน คือ หลักแห่งความเสมอภาคองค์กรต่าง ๆ ของรัฐรวมทั้งองค์การฝ่ายบริหารด้วย ต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน

มวลมนุษย์เกิดมามีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค เมื่อมีสิทธิก็ย่อมจะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ จะหลีกเลี่ยงเอาแต่สิทธิอย่างเดียวมิได้ เช่น บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย มีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น

- การแสดงความคิดเห็น การแสดงออก เสรีภาพของสื่อ
- สิทธิการชุมชน
- การรวมกลุ่ม
- การเลือกตั้ง
- การตั้งพรรคการเมือง
- การมีส่วนร่วมทางการเมือง
- การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

สิทธิต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญ 2540

สิทธิในชีวิต-ร่างกาย

มาตรา 33 ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด
ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือน
เป็นผู้กระทำความผิดมิได้

มาตรา 35 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุขการเข้าไป
ในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา 241 ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีด้วย
ความรวดเร็ว คำนึงและเป็นธรรม

ในชั้นสอบสวนผู้ต้องหา มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้
ผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวน
หรือเอกสารประกอบคำให้การของตน เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย
บัญญัติ

ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเคาะคดีไม่ฟ้องแล้ว ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสีย
ย่อมมีสิทธิขอทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการ
สั่งคดี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 242 ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหา
ทนายความให้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังไม่อาจหาทนายความได้ รัฐต้องให้
ความช่วยเหลือโดยจัดหาทนายความให้โดยเร็ว

ในคดีแพ่ง บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 238 ในคดีอาญาการค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือ
มีสาเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิชุมชน

มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา 45 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ

มาตรา 46 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิหรือพันธกิจหรือหน้าที่ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติและสิ่งแวดล้อมย่อมสมควรและยั่งยืน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 56 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมด้วยกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ และในการคุ้มครองส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จะการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

*สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อ มาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจ หน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1)การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใน เขตพื้นที่

(2)การเข้าไปมีส่วนร่วมรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณี ที่อาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3)การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผล กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

สิทธิผู้ด้อยโอกาส

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะ ต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ เอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความ คู่คุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 52 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและผู้ป่วยให้มี สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้

การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อ เหตุการณ์ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 54 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับ ความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อ มาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจ หน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1)การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใน เขตพื้นที่

(2)การเข้าไปมีส่วนร่วมรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณี ที่อาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3)การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผล กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

สิทธิผู้ด้อยโอกาส

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะ ต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ เอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความ คุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 52 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและผู้ป่วยให้มี สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้

การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อ เหตุการณ์ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 54 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับ ความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 55 บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิในการดำรงชีวิต

มาตรา 34 สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

มาตรา 39 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

การสั่งปิดโรงพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อลดรอนเสรีภาพตามมาตรา นี้ จะกระทำมิได้

การให้น้ำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงครามหรือการรบ แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามความในวรรคสอง

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชนรัฐจะกระทำมิได้

มาตรา 40 คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 49 การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ การผังเมือง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการเกษตรหรือการอุตสาหกรรม การปฏิรูปที่ดิน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายในการเวนคืนนั้น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกำหนดค่าทดแทนตามวรรคหนึ่ง ต้องกำหนดให้เป็นอย่างเป็นธรรมโดยคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติ การได้มา สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์และความเสียหายของผู้ถูกเวนคืน

กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อระบุดตุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องคืนให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท

การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาทตามวรรคสาม และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดเชยไปให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 57 สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตามกฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา 58 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันถึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 60 บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่สิทธิและเสรีภาพของตน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 61 บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับผลการพิจารณาภายในเวลาอันสมควร ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 62 สิทธิขอบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 244 บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 245 บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลใดได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือแก่ร่างกายหรือจิตใจเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยคนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหาย โดยทางอื่นบุคคลนั้นหรือทายาทย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 246 บุคคลใดตกเป็นจำเลยในคดีอาญาและถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีหากปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดในการคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามสมควร ตลอดจนบรรดาสหสิทธิที่เสียไปเพราะการนั้นคืน ทั้งนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 247 บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุด บุคคลนั้นผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการ อาจร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ และหากปรากฏตามคำพิพากษาของศาลที่รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ว่าบุคคลนั้นมิได้เป็นผู้กระทำความผิด บุคคลนั้นหรือทายาทย่อมมีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามสมควร ตลอดจนบรรดาสหสิทธิที่เสียไปเพราะผลแห่งคำพิพากษานั้นคืน ทั้งนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิผู้หญิง

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา 53 เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 190 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพหากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยกรรมวิธีการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด สิทธิเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 41 พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนที่ประกอบการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดต่อจรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพ

ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจในกิจการวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 42 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดข้องต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 64 บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออก โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ

หน้าที่ของประชาชน

มาตรา 67 บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย

มาตรา 68 บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งและการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 69 บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พักพิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 26 การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 29 การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา 70 บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชน

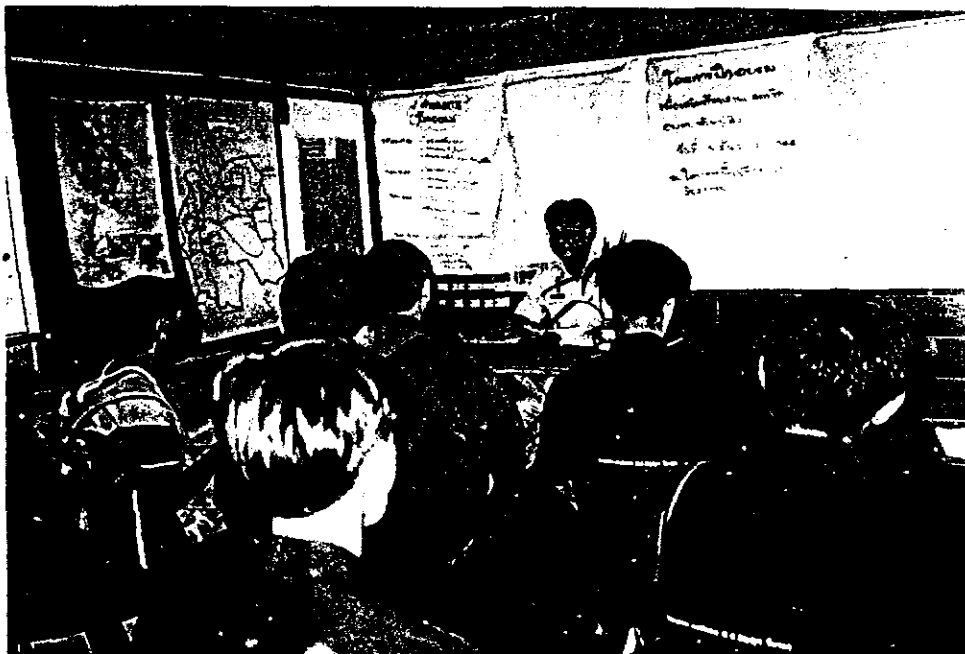
ในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติกรอื่นเกี่ยวข้องกับประชาชนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งละเลยหรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง บุคคลผู้มีส่วนได้เสียย่อมมีสิทธิขอให้บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวชี้แจงแสดงเหตุผลและขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองได้

ภาพการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ อบต.

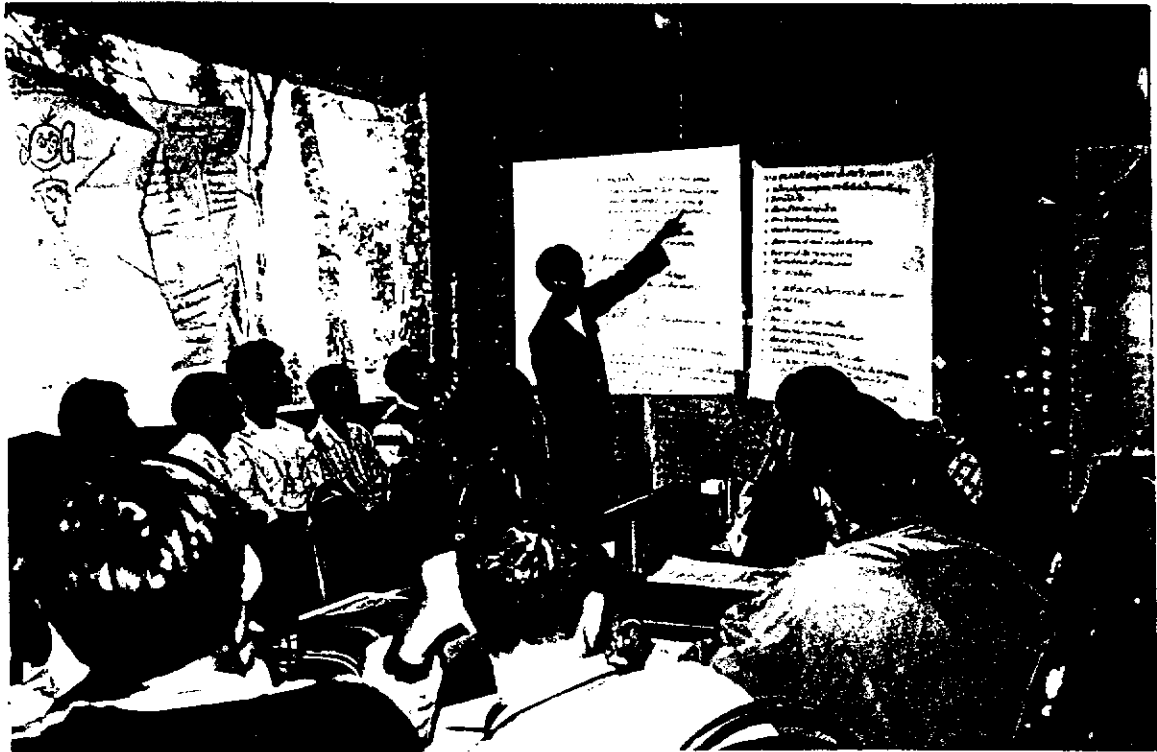

ผู้ตรวจการท้องถิ่นบรรยายกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน

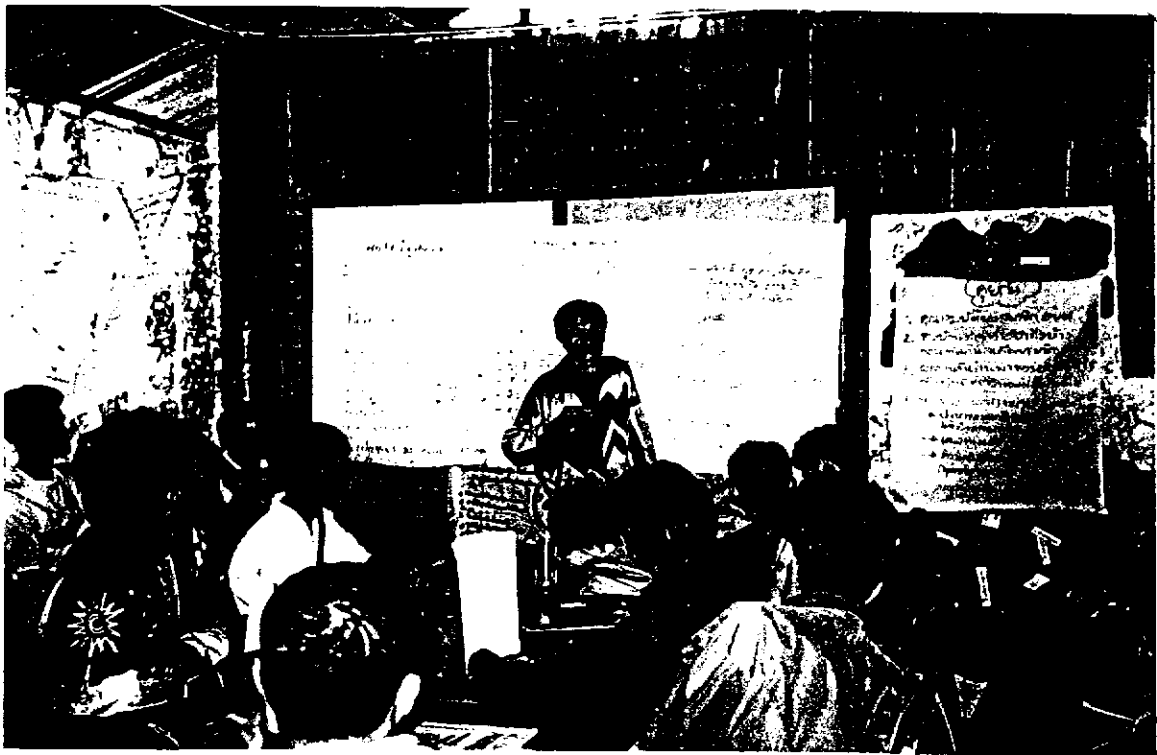

ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบท้องถิ่น บรรยายเรื่องอุปสรรคที่ผ่านมาในการทำงานของ อบต.

ระดมความคิดเรื่อง อบต.ในฝัน

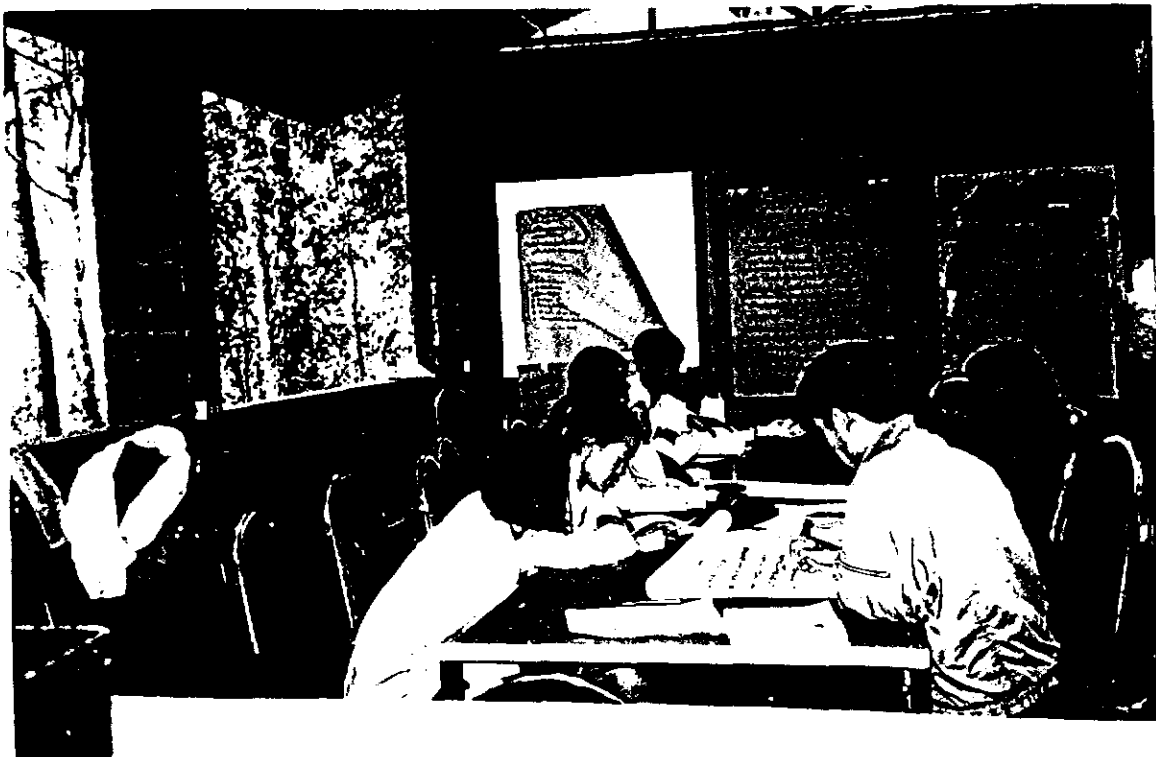

กลุ่มเยาวชนนำเสนอ

กลุ่มสมาชิก อบต.นำเสนอ

ระดมความคิด ปัญหา อุปสรรคในการทำงานของ อบต.

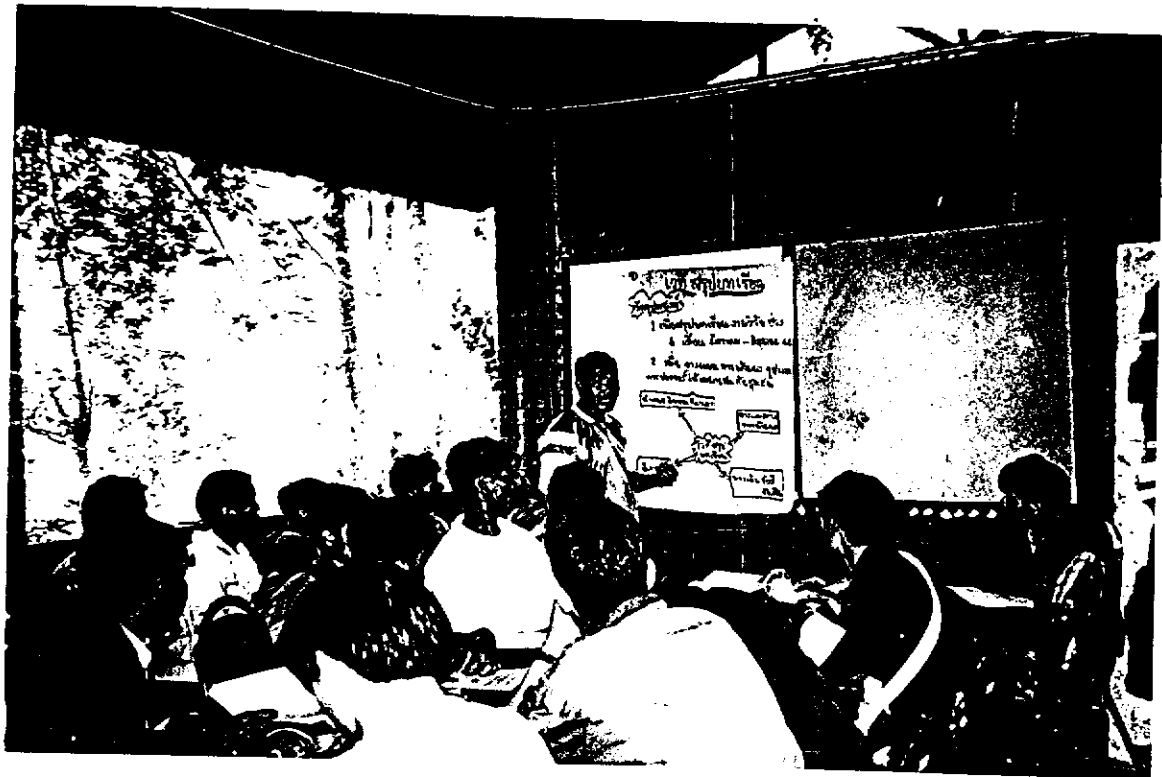

กลุ่มเยาวชน

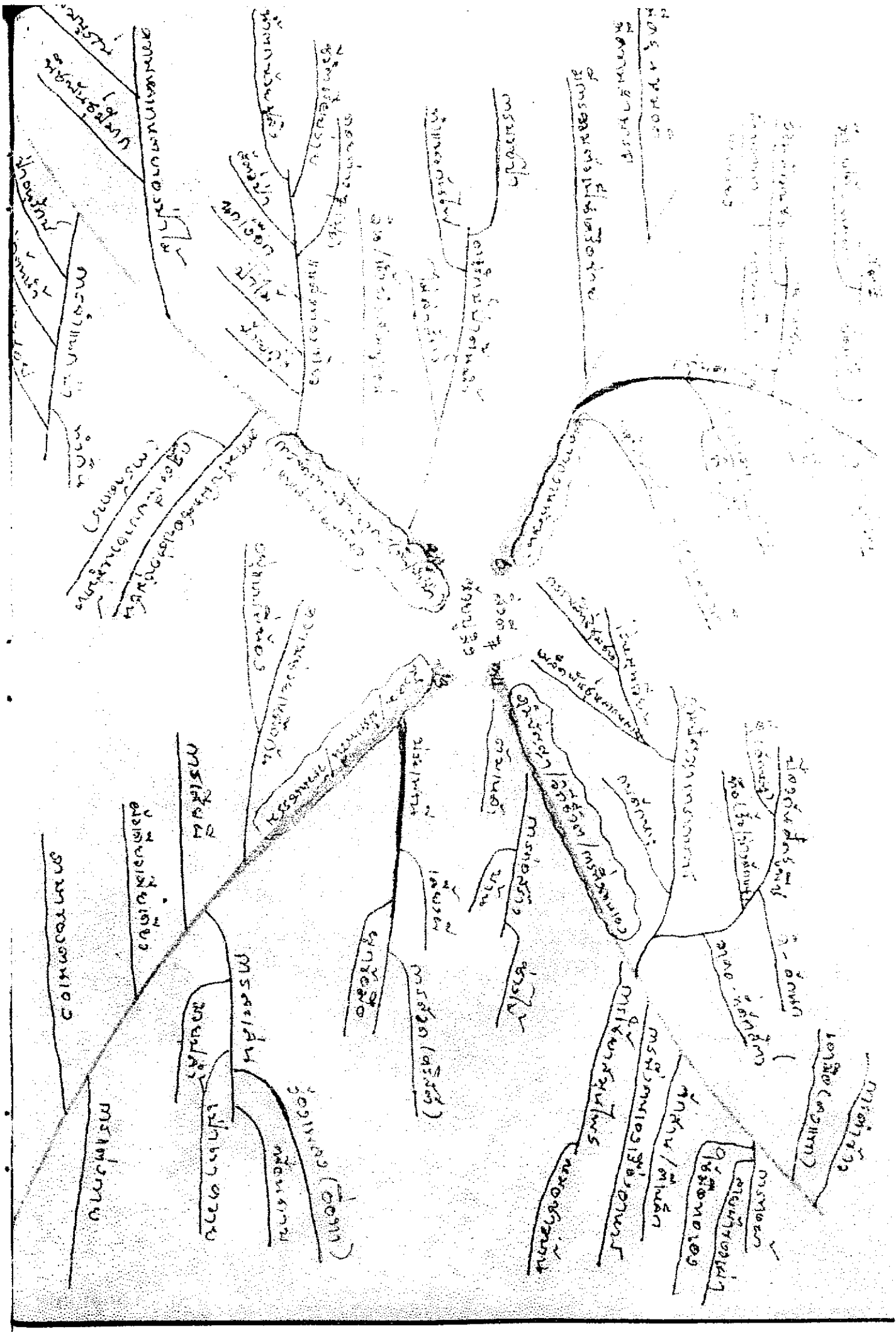
กลุ่มสมาชิก อบต.

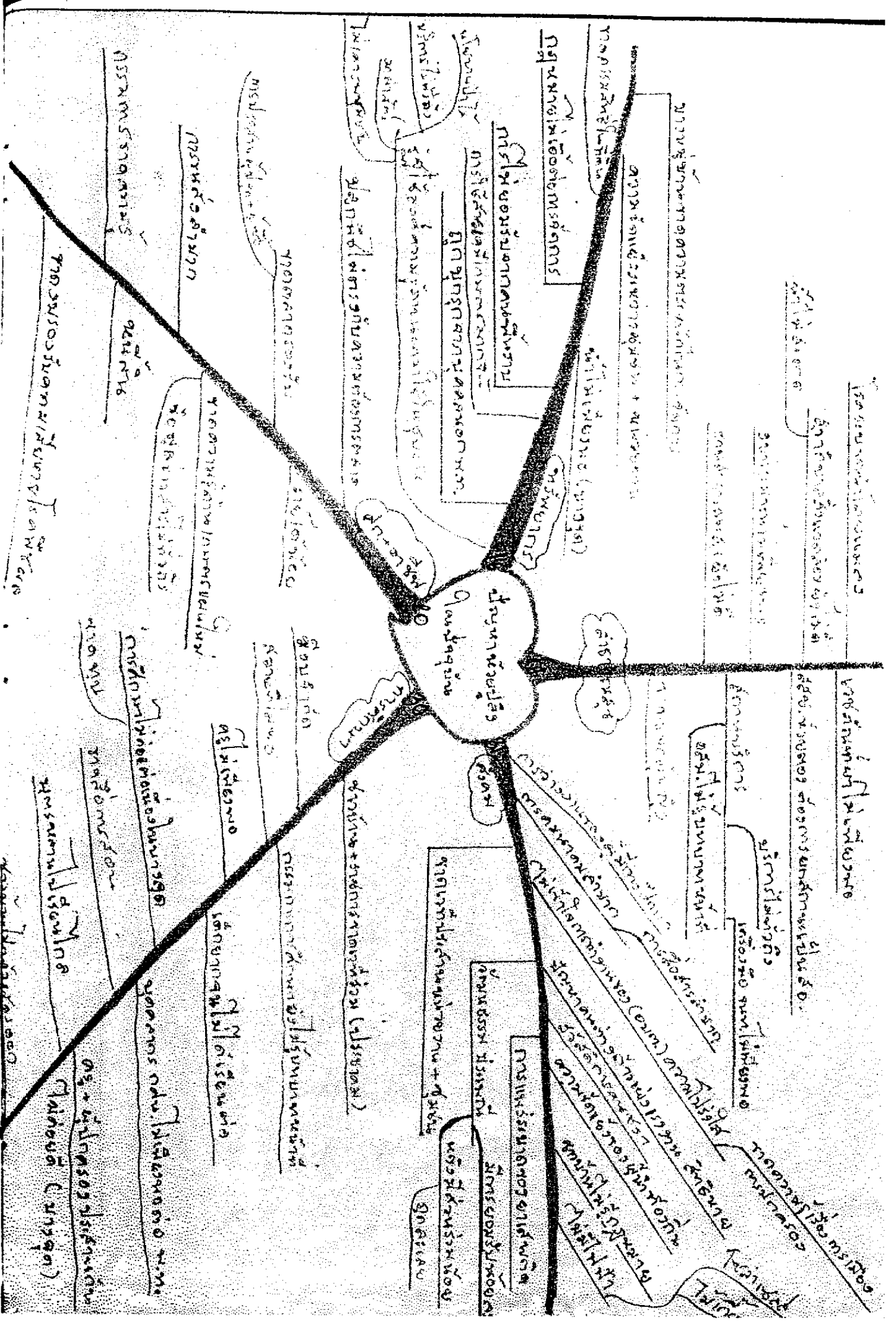
เวทีสรุปบทเรียนงานวิจัยช่วง 6 เดือนแรก

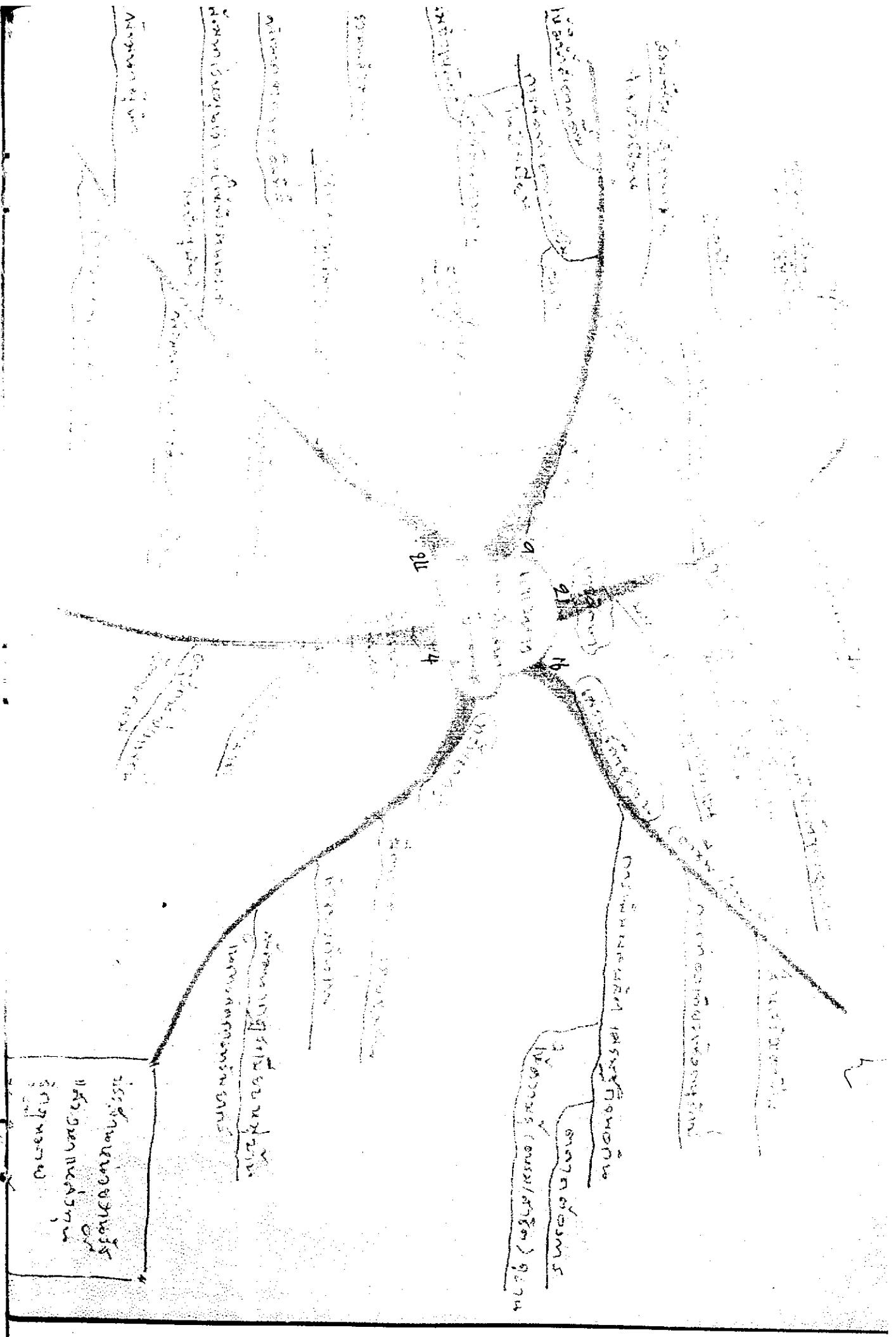

นำเสนอวัตถุประสงค์

Handwritten text in a box at the bottom left corner, possibly a title or description.

แบบที่สามแบบฉบับ

